VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XIV. ■ číslo 2 ■ máj 2016 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Oceňovanie osobností
- Vyčistime si obec
- Muzikál Svätý Martin

Vážení spoluobčania!

Ospravedlňujem sa Vám všetkým, že som do niekoľkých čísel našich novín nevydal žiadny úvodný príspevok, ale pri dnešných - možno to nazvať celonárodných sporoch v skoro každej obci, som nemal ani chuť. No treba to predýchať. Niekedy to trvá dlhšie. Tak ako každý rok s príchodom prvých marcových dní lúče slnka vyžarujú stále viac tepla a všade naokolo vidieť, že sa príroda zobúdza. Každým dňom je všetko zelenšie, vtáčí spev sa ozýva so stále väčšou intenzitou a doslova nás láka von. Tohtoročná zima nám nepriniesla požitok zo snehu ako po iné roky. No napriek tomu zmeny v prírode, ktoré nám priniesla jar, nás priamo nabádajú, aby sme poupratovali a skrášlili naše okolie. Začiatok tohto roka sme obohatili skvelými kultúrnymi podujatiami, akými bol muzikál Svätý Martin, výnimočné podujatie pri príležitosti 71. výročia oslobodenia obce, ocenenie občanov, ktorí boli a sú veľkým prínosom pre našu obec, a predstavenie kníh pani Ley Weberovej. Medziľudské vzťahy v našej obci sa z roka na rok prehlbujú skôr do negatívnych javov a pomaly sa vytráca spolunažívanie a prirodzené priateľstvo medzi občanmi. Príkladom sú stretnutia poslancov so starostom obce, ktoré namiesto toho, aby boli spolupatričné, sa neustále vyhrocujú a hľadajú sa len samé pochybenia a obvinenia, ale nie nápravy. Nechcem tvrdiť, že je všetko stopercentné, ale chýba mi priateľská podpora pri organizovaní chodu obce zo strany niektorých poslancov. Nech hľadajú aj chyby, ale východisko je dobrý vzťah, dobrý návrh alebo pomoc a nie len poukazovanie na to, čo je zlé. No napriek tomu predsa v obci vytvárame podmienky na lepší život v našej obci. Do konca marca sme urobili výruby a orezy drevín, no nie všetci občania boli spokojní. Mám pocit, že výruby a orezy sú veľmi háklivá záležitosť. Jedni chcú, aby sa rezalo, a druhí nie, alebo aby sa urobilo to alebo ono. Niekedy je naozaj ťažké posúdiť, čo je lepšie. Za posledných pár mesiacov sme sa zapojili do niekoľkých projektov s podporou štátu a EÚ. Spomeniem kamerový systém, o ktorý sme požiadali aj druhý raz, požiadali sme aj o podporu pri rekonštrukcii telocvične, bohužiaľ, neboli sme do tohto projektu vybratí. Rovnako každý rok žiadame o finančnú podporu pre kultúrne podujatia od partnerských poisťovní a bánk a z BBSK.
Všetkým želám spokojné bývanie v obci Valaská.

Ing. Juraj Uhrin
starosta obce Valaská

Často vravíš „zlatá moja“,
potom ti zas dupkom stoja
na hlave všetky vlasy.
To keď si zmyslím,
že mi asi
na desiatu čipsy treba,
nie kus maslového chleba.
Narobíš tiež veľa kriku,
že zabudla som na fyziku.
Potichu vždy oľutujem,
keď ti hlúpo papuľujem.
Veď cítim k tebe veľa lásky,
viem, aj zo mňa máš tie vrásky.
Vlasov tiež šedivých pár,
čo ponúknuť ti ako dar?
Opravím si známky všetky,
zabudnem na hlúpe pletky,
oblečiem si, čo povieš ty
a obmedzím výlety.
Ťažko sa mi uverí,
zjem, čo bude v tanieri.
Koľko toto vydržím?
Možno aj do tvojho sviatku.
K tomu už len darček malý
a sľuby, čo sa sľubovali...

Ivka Slivková

Drahé naše MAMY, staré mamy !

8. mája slávite krásny sviatok a dovoľte mi
Vám k nemu zo srdca zapriať.
Ďakujem Vám za to, že STE !!!
Ďakujem Vám za to, že vďaka Vám
sme tým, čím sme, lebo ste nám dali život !
Láska MATKY je nezištná a Vy nás ľúbite aj s našimi chybami.
Všetkým Vám, drahé naše mamy, staré mamy, prajem pevné zdravie,
Božie požehnanie, pokoj, lásku, nehu a radosť.

PaedDr. Matúš MAGERA
zástupca starostu obce

Ako sme volili

Dňa 05.03.2016 sa v našej republike uskutočnili voľby do NR SR. Ako sme prejavili svoju dôveru jednotlivým stranám odovzdaním svojho hlasu, **vám prinášame v stručnom prehľade.**

Volebný okrsok č. 1 - Valaská, sídlisko – východ,
volebná miestnosť č. 1 – Obecná knižnica A. Augustína Baníka, Námestie 1. mája 460/8 Valaská
- Budovateľská, Chalupkova, Kpt. J. Nálepku, Kukučínova, Námestie 1. mája, Októbrová, Partizánska cesta, Pod Hrbom, Štúrova, TDH 455, 456, 457, 458, 462, 463, 464,
Tehelná, Pod Lipovou
- Počet zapísaných voličov: 1200; počet vydaných obálok: 715; účasť voličov v %: 59,58; počet platných hlasov: 706

Volebný okrsok č. 2 – Valaská, sídlisko – západ,
volebná miestnosť č. 2 - učebňa Odborného učilišťa, Švermova ulica 449/1
- Hronská, Švermova, TDH 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 453, 454, Školská
- Počet zapísaných voličov: 1115; počet vydaných obálok: 608; účasť voličov v %: 54,52, počet platných hlasov: 594

Volebný okrsok č. 3 – Valaská – materská časť obce,
volebná miestnosť č. 3 – Klub dôchodcov, Cesta osloboditeľov 89/20
- Cesta osloboditeľov, Javorová, Na Studničke, Potôčky, Tatranská, Vladislava Valacha, Záhradná
- Počet zapísaných voličov: 437; počet vydaných obálok: 234; účasť voličov v %: 53,54, počet platných hlasov: 231

Volebný okrsok č. 4 – Valaská, časť Piesok,
volebná miestnosť č. 4 - Klub dôchodcov Piesok, Robotnícka 372/10
- Mierová, Pod Dielom, Robotnícka, Strojárenská ulica
- Počet zapísaných voličov: 280; počet vydaných obálok: 142; účasť voličov v %: 50,71; počet platných hlasov: 139

Volebný okrsok: / Strany:	1	2	3	4	SPOLU	V %
TIP	9	7	3	0	19	1,1
SMS	1	1	1	0	3	0,2
OĽANO NOVA	42	48	16	7	113	6,8
DS Ľudo Kaník	0	1	0	0	1	0,1
ŠANCA	4	2	0	0	6	0,4
SME RODINA Boris Kollár	49	46	13	13	121	7,2
SZS	3	2	2	0	7	0,4
Koalícia spoločne za Slovensko	0	0	0	0	0	0,0
MKDA MKDZS	0	0	0	0	0	0,0
VZDOR	2	1	3	1	7	0,4
MOST - HÍD	16	14	13	2	45	2,7
SNS	59	64	27	17	167	10
Odvaha	2	0	1	0	3	0,2
KSS	10	7	5	3	25	1,5
SDKÚ - DS	0	0	0	1	1	0,1
SMER - SD	264	225	64	41	594	35,6
KDH	15	7	6	3	31	1,9
SKOK!	4	4	1	2	11	0,7
ĽS NAŠE SLOVENSKO	96	104	45	33	278	16,6
#SIEŤ	51	24	10	5	90	5,4
SMK-MKP	0	0	0	0	0	0,0
PD	3	1	0	0	4	0,2
SaS	76	36	21	11	144	8,6

K voľbám po voľbách

To bola volebná noc!
Napätie, bujarosť, smútok.
Je dovolené!
Príznačné vyjadrenie.
Dovolili sme,
a tým sme stranám a ich vyvoleným členom
dovolili rozhodovať o našom štáte, o nás.
Hovorí sa, že ľudia si volia takú vládu, akú si zaslúžia.
Nuž máme, čo sme chceli, ale nespokojnosti sme sa veru nezbavili.
Pokúsme sa ozrejmiť si, čo sa vlastne stalo.
Prečo sa do parlamentu dostali strany a ľudia, ktoré tam byť nemuseli?
Tak teda:
Spomeňme si, aká atmosféra už dlhšiu dobu vládla a vládne v niektorých rodinách,
obciach, štátoch, EÚ, vo svete.
Nechcem to rozoberať, všetci to vieme.
Nuž prevládalo a prevláda napätie, agresivita, zloba, závisť, nenávisť a strach.
Z toho vykvitla beznádej, povrchnosť a zlosť.
Aké myšlienky a nálady sme my - ľudia produkovali?
Vzájomnú nevraživosť, netolerantnosť, rozkol kolektívov kvôli príslušnosti,
či sympatiám k rôznym znepriateleným politickým stranám.
Napäté vzťahy v rodinách kvôli politike,
otrasené priateľstvá a susedské vzťahy.
Z toho opäť to známe – frustrácia, napätie, nenávisť, zloba.
To všetko z nás dlhodobo vychádzalo a vychádza do priestoru tak,
ako pach z tela,
a spájalo sa to do nie príliš pekných myšlienkových foriem.
Tlačilo to spätne na nás, a tak pekne dookola,
prinášajúc rozčarovanie.
No už je to za nami!
Nemôžme sa dookola naháňať ako chorý pes za svojím chvostom.
Treba sa nám upokojiť, zmieriť sa s tým, ako sme volili.
Skúsme uveriť, že nová vláda sa bude naozaj snažiť.
Dajme im šancu, ***no buďme ostražití.***
Ponaprávajme vzťahy a pomôžme vzniknutej skutočnosti.
Každý tam, kde je, kde pôsobí.
Ako? No predsa opäť svojím, ale už dobrým chcením,
myšlienkami, slovami, skutkami.
Rozvážne a čisto myslieť, nenadávať, neurážať, nehromžiť, neosočovať.
Slušne, dôstojne riešiť problémy, konať tak,
aby sa zbytočne nestupňovalo napätie medzi ľuďmi,
veď ide o našu spoločnú vec, budúcnosť pre nás a naše deti.
Napätie a stres nikomu neosoží, najmä, keď to vo svete vrie tiež.

Vychutnajme si krásne jarné obdobie.
Upokojme sa, odpusťme si, tešme sa z toho, čo ešte máme.
Dobré myšlienky, skutky povznášajú, posúvajú dopredu,
rozširujú obzor, ukazujú riešenie.
Prinášajú povzbudenie, radosť, šťastie, zdravie,
tiež dôveru v seba, zdravé sebavedomie.
Mapava

71. výročie oslobodenia obce

S vďakou spomíname

Pre mnohých Valašťanov bol aj tohtoročný 6. marec dňom, ako každý iný, ale pre Valašťanov, ktorí ešte v živej pamäti nosia obraz hrôz vojny ako je účastníci, je tento deň vzácnejší. Ubehlo dlhých 71 rokov, keď pred poludním mohli s ubolenými dušami a im príslovečným strachom v pootvorených dverách potuchnutých pivníc počuť na ulici krik: „Ľudia, vojna sa skončila, Rumuni nás oslobodili! Nemci sú preč, nebojte sa, je to pravda!“ Vtedy z každého dvora v dedine, z ulice i na záhumnie vychádzali všetci, ktorí sa 7 týždňov ukrývali, prežívali a pri sliepňajúcich karbidkách počúvali, kedy sa ozve výbuch granátu, či mín. Deň čo deň čakali, kedy besnenie skončí. Noc čo noc s pátričkami v rukách prosili Boha, aby ich už oslobodil od tohto trápenia. Už 71 rokov bol 6. marec pre obyvateľov materskej časti obce dňom sviatočným.

Bol.

Ale zákony života sú neúprosné. Čoraz menej je medzi nami tých, ktorí na vlastné oči videli a cítili bolesť i trápenie, strach i radosť z vykúpenia. Dnes je už len hŕstka tých, čo ešte chcú a môžu vzdať úctu všetkým padlým neľútostného boja za slobodu.

Tohtoročná pieta sa v našej obci konala 4. marca poobede o 16,00 hod. za účasti prednostky OÚ v Brezne Ing. Kánovej, starostu obce s manželkou, zástupcu starostu obce s manželkou, prednostu ObÚ, členov SZPB. V programe na oslavu víťazstva účinkovala dychová hudba, matičný spevokol Lipka, žiak ZŠ Jaroslava Simana vo Valaskej Šimon Strnádik, ktorý predniesol báseň. Kvety na počesť osloboditeľov a padlých položil k pomníkom na cintoríne a v materskej časti obce starosta obce s členkou SZPB, hosťami a žiakmi ZŠ Jaroslava Simana vo Valaskej za zvukov čestných výstrelov a hudby.

Sprievod obcou a pokojný prechod sprevádzali príslušníci DHZ. Keď spevokol Lipka zaspieval pieseň Kto za pravdu horí, zvuky dychovej hudby ukončili pietny akt. Všetci sa rozišli do svojich domovov, aby mohli deťom a vnúčatám pripomenúť známu vetu: „Deti, vážte si deň oslobodenia obce a vždy buďte vďační, že žijeme v mieri, lebo naša sloboda sa v krvi rodila!“

Vďaka všetkým účinkujúcim, členom spevokolu Lipka, dychovej hudbe, žiakom a pedagógom ZŠ Jaroslava Simana, hasičom a občanom, ktorí 4. marca vytvorili dôstojnú atmosféru pietneho aktu.

Za výbor MO MS Ing. Anna Fischerová

Oslobodenie

Niektorým z nás
ešte v ušiach výbuch míny zneje,
niektorí z nás
ešte majú pred očami obraz mŕtvych tiel.

V úžase a skoro nemí
ľudia vítali vojakov na priedomí.
Tých, čo nám slobodu k nohám položili.
Prichádzali krivkajúc pomaly,
doráňaní, hladní, krvaví,
s trasúcimi omrznutými rukami,
kúsok chleba pýtali.

Ten deň na začiatku jari
bol pre nás dňom slobody.
My po rokoch na to s vďakou spomíname.
V mysliach dúfame,
že sa to viac nezopakuje.

Bolesti tiel sa časom zahojili,
len jazvy v srdciach navždy zostali
so spomienkami na clivo zvoniace zvony.

Dnes o tom píšu už len noviny.
Večer pred spaním
rozprávajú mamy svojim deťom
príbehy o smútku, trápení a boji veľkom...
Aj ten deň zasvätíme, keď vojna prestane.

Ozývalo sa po všetkých kútoch,
aby ten strach bol navždy minulosť.
Spite svoj večný sen, naši hrdinovia novej jari.
So zlomenou slzou v oku prijmite slová lásky,
pocty a nehynúcej vďaky.

ODOVZDÁVANIE CIEN OBCE VALASKÁ

1. kategória – CENA OBCE

Vierka Babčanová

Dlhoročná poslankyňa a členka sociálnej komisie, ktorá aktívne pracuje vo viacerých spoločenských organizáciách – JD, MO, MS, Zväz protifašistických bojovníkov. V miestnej časti Piesok nezištne pomáha sociálne slabším obyvateľom, obyvateľom, ktorí potrebujú odbornú pomoc sociálnych zariadení, v tejto časti obce aktívne organizuje spoločenské a kultúrne podujatia, podieľala sa pri zriaďovaní klubu dôchodcov, pravidelne prispieva do obecných novín Valaštiansky hlásnik, občania ju poznajú ako vždy ochotnú a pracovitú „Piesočanku".

Mgr. Magdaléna Vaníková

Bývalá riaditeľka ZŠ vo Valaskej, ktorá takmer 15 rokov riadila ZŠ v našej obci, čím nemalou mierou prispela k výchove a vzdelávaniu mladej generácie. V čase jej pôsobenia škola prešla nemalými významnými zmenami. Zaslúžila sa o jej digitalizáciu a modernizáciu, aktívne spolupracovala pri realizácii projektu energetických úspor, zavŕšila proces zapožičania čestného názvu ZŠ Jaroslava Simana. Pod jej vedením sa zo ZŠ vo Valaskej stala škola, ktorá má medzi ostatnými ZŠ v okrese prívlastok „dobrá škola", žiakom poskytuje kvalitné vzdelanie a mnoho príležitostí na rozvoj vlastných záujmov a talentu.

Ján Jenča

Dlhoročný dirigent DH vo Valaskej a zmiešaného speváckeho zboru Lipka, učiteľ ZUŠ vo Valaskej, skladateľ, ktorého skladby nechýbali v repertoári hudobných telies našej obce a nechýbali ani v repertoári žiakov ZUŠ a v ich muzikálových predstaveniach.

Doc. Ing. Anna Neumannová, CSc.

in memoriam

Pedagogička s ľudským prístupom a pokrokovým zmýšľaním, bola spoluzakladateľkou pobočky VŠEM v Brezne, stala sa jej gestorkou. Pre mnohých občanov Valaskej zostane „ľudomilom" s otvoreným srdcom, človekom, ktorý vždy poradil a prišiel na pomoc.

---

2. kategória – CENA STAROSTU OBCE

Ing. Anna Fischerová

Dlhoročná predsedníčka MO MS, členka Okresnej a krajskej rady MS, ktorá sa svojím konaním vždy vracala k základom našej kultúry, ku svojim koreňom. Každý jej krok a myšlienka napĺňajú jej vzťah k rodnej obci, kde sa narodila, vyrastala a dodnes žije. Je zakladajúcou členkou spevokolu Lipka, autorkou kníh Horehronie víta, varí a Valašťanky varia, autorkou básní , ktoré oslavujú rodnú dedinu, okolie, život pracovitých ľudí, ktoré tvoria jej hodnoty. Je dušou každej akcie, ktorá sa koná vo Valaskej pod záštitou MS.

Mária Luptáková

Za neúnavnú dlhoročnú prácu pri zbieraní, spracovávaní a publikovaní historických materiálov o obci Valaská, ktoré pravidelne publikuje aj v obecných novinách Valaštiansky hlásnik.

3. kategória – ŠPORTOVÁ OSOBNOSŤ

Dezider Siládi

Jeho život bol spojený s futbalom. Bol reprezentantom ČSSR vo futbale od svojich 16 rokov, bol členom olympijského výberu na 22. OH v Moskve v roku 1980. V reprezentačnom drese ČSSR odohral mnoho zápasov doma i v zahraničí. So svojím hráčskym umením sa predviedol na známych svetových futbalových štadiónoch sveta. Po skončení aktívnej športovej činnosti sa venoval trénerstvu v Podbrezovej. Žije a pracuje v B. Bystrici, no srdcom zostal Valašťanom.

4. kategória – CENA ŠPORTOVEC ROKA

Lenka Ťažká

Reprezentantka SR v karate v kategórii junioriek. Na ME vybojovala v jednotlivcoch bronzovú medailu a v tímoch sa stala majsterkou Európy.

Terézia Ťažká

Reprezentantka SR v karate v kategórii starších žiačok. Stala sa Majsterkou Európy pre

rok 2015, na svetovom pohári skončila na 5. mieste. Tento rok sa stala víťazkou slovenského pohára.

Dušan Sliačan

Najmladší reprezentant športovej streľby zo vzduchových zbraní. Je držiteľom titulu Majster SR v kategórii Junior.

POĎAKOVANIE ZA PRÁCU S MLÁDEŽOU a rozvoj športu v obci

Milan Babčan, Ľubomír Danko, Miloš Pacera, Pavel Vilhan

Aj prostredníctvom Valaštianskeho hlásnika vyslovujem srdečné poďakovanie starostovi obce, že pri príležitosti 71. výročia oslobodenia obce mi udelil vyznamenanie Cenu starostu obce za moju dlhoročnú prácu v oblasti kultúry a vzdelanosti. Som hrdá, že som jednou z tých Valašťanov, ktorí sa svojou prácou pričinili o rozvoj obce a šíria dobré meno Valaskej doma i vo svete.

Ing. Anna Fischerová

Dovoľte mi v prvom rade Vám a všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a realizácii odovzdávania ocenení osobností roka 2015 s celou mojou rodinou zo srdca poďakovať za krásny zážitok, ktorí ste nám sprostredkovali pri odovzdávaní ocenenia nášmu synovi Dušanovi.

S úctou Sliačan ml.

MAMA

Mama je obetavý človek.
Kvôli nám robí dlho v robote,
kvôli nám riadi celý byt.
Lebo nás má veľmi rada
a nevymenila by nás za nič.
K doktorovi s nami chodí,
keď sme chorí,
stará sa o nás,
keď niečo nevieme, rada nám pomôže.
Keď sme hladní, spraví nám jesť.
Keď sme smutní, rozosmeje nás.
Mama je nenahraditeľný človek.
Bez mamy by život nebol.
Bez mamy by šťastie nebolo.
Bez mamy by láska bola slabá.
Bez mamy život predstaviť si neviem.

Tomáš Benko

MAMA

Tá, ktorá ma vždy chráni,
má ma pod svojimi krídlami,
tá, ktorá mi vždy rozumie,
aj keď niekedy povie nie.
Tá, ktorá sa môže roztrhať,
no pre mňa si vždy nájde čas.
Tá, ktorú veľmi ľúbim
a aj nemožné jej sľúbim.
Je to moja maminka,
krásna ako kvetinka.
Vždy keď ráno otvorím oči,
na jej tvár úsmev skočí.
Objímem ju, pusu dám,
poviem, že ju rada mám.
Všetko, čo robí pre mňa, si cením
a svoj názor na ňu nezmením.
Čo o nej ešte vôbec neviete?
Že je to ten najúžasnejší človek na svete.
Ďakujem, že si mi život dala,
a takú trpezlivosť so mnou mala.
Viem, že nikdy neostanem sama,
lebo si tu pre mňa, mama.

Paťka Kučeráková

MOJA MAMA

Moja mama milá
v októbri sa narodila.
Jej meno je Aďa,
mňa má najviac rada.
S mojou pubertou to ľahké nemá,
párkrát zo mňa zostala už nemá.
Ako každá mamička,
chce ma bozkať na líčka.
Zabúda však na to,
že som veľký a začali sa mi páčiť dievky.
Moja mamka, mamulienka
nalieta sa ako včielka.
Traja chlapi, robota,
celý život lopota.
A na záver slovo vďaka
povedať ti chcem, za všetko,
čo pre mňa robíš a čo mi dávaš.

Andrej Šuba

Rozhovor s jednou z ocenených

Jednou z ocenených bola aj p. Vierka Babčanová z Piesku, a tak sme sa v jednu krásnu slnečnú aprílovú sobotu dohodli na osobnom stretnutí. Pred Kobokom na Piesku ma už čakal manžel p. Vierky, Peter, aby ma odprevadil k nim domov. Po úprimnom privítaní sme si sadli k družnému rozhovoru:

Opíš nám svoje pocity, keď si sa dozvedela, že si získala jedno z ocenení.

Keď mi to oznámili, že som bola navrhnutá na jedno z ocenení, bola som veľmi zaskočená. Automaticky mi napadlo, že to musí byť omyl, že ja si to nezaslúžim, hneď sa mi vyjavil celý rad ľudí, ktorí by si to viac zaslúžili, či už na obecnom úrade, v spoločenských a kultúrnych organizáciách, v Božom chráme, bývalí kolegovia – poslanci, no proste veľa, veľa ľudí, ktorí by si to zaslúžili oveľa, oveľa viac, ako ja. Nechcela som tomu veriť, mala som pocit, že nastala nejaká chyba a nespala som celú noc, pred očami sa mi odvíjal celý ten rad ľudí, o ktorých si myslím, že by si to zaslúžili oveľa viac, ako ja. Neverila som, že ja mám byť jednou z ocenených, chcela som vedieť, kto ma tam navrhol a kto ma odsúhlasil, ale nechceli mi to povedať a povedali, že sa to ani nedozviem.

Vo svojom tvorivom živote si vyvíjala viacero aktivít a myslíme, že tvoja odvedená práca hovorí za všetko, a preto si viacerí myslíme, že to ocenenie si dostala oprávnene.

V podvedomí cítim, tak si to myslím, že sa to všetko odvíja z mojej poslaneckej funkcie. Svoju poslaneckú činnosť som začala pred rokmi už za pôsobenia p. starostu Zelenčíka (ale to len krátko), potom to pokračovalo za p. starostu Sliačana a nakoniec za p. starostu Ing. Gröneho. Najskôr som pôsobila v obchodnej komisii, potom po privatizácii som pracovala v sociálnej komisii. V tejto sociálnej komisii som začala realizovať všetko, čo sme nadobudli na dekanáte v Brezne v charitatívnej organizácii, kedy nás tam navrhol ešte vdp. Ján Buzák. Boli sme tam viaceré, boli to veľmi šikovné a obetavé ženičky, niektoré už, žiaľ, nie sú medzi nami. V tejto činnosti sme potom pokračovali aj za pôsobenia vdp. Jaroslava Paulíka a vdp. Mariána Majdu. Za vdp. Majdu som už pracovala v sociálnej komisii a v spolupráci s ním sa nám podarilo umiestniť aj jednu pani z Piesku v Dome sv. brata Alberta v Brezne, ktorý v tom čase vznikol. Tá pani tam aj potom svoj život dôstojne dožila. Ako členka tejto sociálnej komisie som pracovala dve volebné obdobia. Veľmi dobrá spolupráca bola s p. Jarkou Šalingovou, potom aj s p. Krupovou, ďalej musím vyzdvihnúť aj spoluprácu s Blažkou Pastírovou na pôde sociálnych aktivít, hlavne čo sa týka rómskej otázky. Kopec vecí sme robili cez túto sociálnu komisiu. Rezonuje mi v mysli prípad jednej rodiny tu na Piesku. Stará pani už mala značné zdravotné problémy a mali dve dcéry s ťažkým zdravotným a mentálnym postihnutím a myslím, že štát ich celkom dobre zabezpečil a mohli dôstojne žiť, ale bol tu jeden problém. Mali ešte aj syna, ťažkého alkoholika, ktorý im bral peniaze a prepíjal, a oni tri ženy žili v hrozných pomeroch, ja som sa už na to nemohla pozerať. Ale tu musím vyzdvihnúť veľkú aktivitu a pomoc Ing. Gröneho, ktorý prejavil veľkú dávku empatie a pomoci voči tejto rodine. Zabezpečili sme im postupné umiestnenie v zariadeniach sociálnej starostlivosti. Povybavovala som im všetky potrebné vyšetrenia a lekárske potvrdenia, aby sme ich čo najskôr mohli umiestniť v týchto zariadeniach. A opäť musím vyzdvihnúť prístup Ing. Gröneho, ktorý nám zabezpečil aj auto na ich prevoz a vypomohol aj finančne, lebo tá rodina naozaj nemala na potrebné poplatky. Tak si myslím, že toto je možno to, čo niekomu utkvelo v mysli, a za to ma tam navrhli. Všetko ostatné som robila iba to, čo vyplývalo z mojej funkcie a prináležalo mojim povinnostiam. Toto sa týkalo sociálnej oblasti.

Ocenenie si dostala za prácu v sociálnej a spoločenskej oblasti. Si aj aktívnou členkou JDS na Piesku. Môžeš nám priblížiť tieto vaše aktivity?

Na Piesku sme mali Klub dôchodcov aj predtým, s tým, že tu bežala MO MS, ale aktivity začali upadať, z pôvodných členov ostalo len pár. Začínali sme s počtom 5 ľudí, potom 7 ľudí, teraz je nás 32. Trošku sme pozmenili aktivity, niektoré naše členky si urobili také školenie, chodia tam naše dievčatá jedenkrát v týždni cvičiť pilates, a jeden deň v týždni máme vyhradený na masáž. Jeden deň máme vyhradený tiež na zábavu alebo náučný večer, besedu a pod. Poslednou zábavnou akciou v tomto roku boli fašiangy. Ale máme veľa aktívnych a zručných členov, zapájajú sa do mnohých aktivít, či už v klube alebo mimo neho. Napr. s p. Novotňákovou sme sa zúčastnili na prednese poézie Vansovej Lomničky. P. Kramlová je veľmi zručná ženička, čo chytí do rúk, to spraví a prezentujeme sa svojimi prácami a výtvormi na rôznych akciách.

Pred časom si uverejnila v hlásniku príspevok o Piesockej zvoničke, zmenilo sa od tej doby niečo?

Zatiaľ sa nič neudialo, ani nedeje. Ale my nechceme nič siliť, aby to bolo realizované nátlakovým spôsobom, všetko má svoj čas. Len by bola veľká škoda, keby sa na to zabudlo a zvonička by schátrala, lebo už ju narúša zub času. Chcem povedať, že zvonička nie je len žiadna búda, ako si to mnohí myslia. Veriacich ľudí dokáže vždy nadchnúť, ale slúži aj neveriacim ľuďom, a mnohí aj neveriaci majú k nej vrúcny vzťah. Má svoju už aj historickú a kultúrnu hodnotu. Pre nás Piesočanov bolo veľmi vzácne, keď sem chodili raz za čas aj kňazi, vdp. Paulík, Majda, ktorí tú slúžievali sv. omše či pobožnosti. Pred pár týždňami sa tu napr. zastavil. Dr. Patúš, rodák z Piesku, žijúci t.č. v Poprade, ktorý si pamätal jej umiestnenie ešte v strede dediny, odkiaľ ju kvôli priemyslu presťahovali tam, kde je teraz. A bol veľmi rád, že ju našiel. Dokonca o nej píše aj vo svojej knihe a plánujeme s ním aj besedu u nás v klube, veríme, že aj on nám môže pomôcť pohnúť veci dopredu. Veľa sme si pri jej renovácii v minulosti pomohli svojpomocne, ale ľudia starnú a odchádzajú. Veľkú pomoc nám prejavil pri jej renovácii aj p. Ing. Gröne, ktorý nám poskytol ľudí na natretie strechy. Zvon tejto zvoničky odprevádzal na večnosť všetkých, čo nás opustili, či už veriacich alebo neveriacich. Keď nám pred pár rokmi zvon odcudzili a odovzdali do zberných surovín, my, Piesočania sme sa poskladali a vykúpili sme si zvon späť. Pre mňa zvuk tohto zvona nie je len obyčajné bim - bam. Pre mňa je to hlas zhora, posolstvo z nebies. Pretože po celé stáročia nám oznamoval nejakú udalosť, odprevádzal na poslednej ceste zosnulých, varoval pred nešťastím, pred nejakými udalosťami, vítal vždy príchod nového roku, rozoznieval sa, keď na Piesok prichádzal kňaz. To nie je len kúsok mede, to je niečo honosnejšie. Pred pár týždňami sme opäť zaznamenali pokus o vlámanie sa do zvoničky.

Keď si sa vzdala poslaneckého mandátu, veľa ľudí bolo z toho sklamaných, ako to vnímate vy?

Áno, aj mne sa stalo, že ma zastavili ľudia na ulici: „To si čo urobila? Prečo si sa vzdala?“ , tak im hovorím, roky sú tu, pridružili sa zdravotné problémy, treba dať priestor mladým. A myslím, že som sa dobre rozhodla, aj náhrada za mňa na poslanecké miesto za časť Piesok bola dobrá voľba. Je veľa problémov a otázok, ktoré treba riešiť, len vravím, keď chceme zatĺcť klinec po hlavičke, treba nájsť miesto pre ten klinec a zatĺcť ho tak, aby nikomu neublížil. Bez podrazov, bez toho, aby sme niekoho urazili, či podrazili.

Toto je len stručný zostrih nášho rozhovoru. Vierka, keď som ju oslovila, čo od nej chcem, mi povedala: „Prečo ja?“ a chcela tento rozhovor odmietnuť. Dozvedela som sa veľa zaujímavých vecí a všetko, o čo sme sa rozprávali, sa do týchto pár riadkov nezmestí. Moja odpoveď bola, že práve takýchto vzácnych, obetavých a pritom skromných ľudí je potrebné zviditeľniť, hlavne ich prínos pre nás, našu obec, spoločnosť. Tých, ktorí chcú zviditeľniť hlavne sami seba, je dosť, ale pri tom je tu mnoho takých, ktorí v tichosti a pokore vykonávajú svoje dielo, aj nad rámec svojich povinností a potrieb, a hlavne pre druhých, ani o tom nevieme.

Ďakujem za prijatie, krásne a bohaté popoludnie, kiežby takýchto ľudí medzi nami bolo oveľa viac.

Marika Pančíková

Zo života materskej školy

„Vychovávanie je najväčší a najťažší problém, pred ktorý možno človeka postaviť".

E. Kane

Pedagóg každý deň stojí pred problémom výchovy a vzdelávania detí. Každodenne sa prehrýza malými tajomstvami sveta a života dieťaťa. Obklopuje sa svetom detských túžob a snaží sa im poskytnúť dostatok lásky a podnetov pre jeho spoznávanie. Aby sme deti mohli obohatiť, musíme v prvom rade pracovať na svojej osobnosti. Neustále sa vzdelávať a byť otvorení novým trendom a prístupom v edukácii. Preto sa všetci pedagogickí zamestnanci našej materskej školy neustále vzdelávajú.

V našej materskej škole je stále rušno, vždy sa tu niečo deje, organizuje. V januári sme uskutočnili rekonštrukciu priečky medzi triedami a pri tejto príležitosti sa nám podarilo vymaľovať aj celý interiér materskej školy. Maľovali nám učni zo ŠŠI vo Valaskej pod vedením majstra, pána Jasenského. Pracovali rýchlo a spoľahlivo. Patrí im naše poďakovanie. S ich prácou sme boli veľmi spokojní. Poďakovanie patrí aj celému kolektívu zamestnancov MŠ, ktorí pomáhali, a rodičom, pánovi Vincúrovi a Jenčovi, ktorí pomohli pri sťahovaní a montáži nábytku.

Postupne sme uskutočnili tieto krásne akcie:

Detský karneval. Deti prišli do materskej školy už ráno v prezlečení, každá maska sa nám individuálne predstavila, spoločne sme si zahrali žartovné hry a zúčastnili sa pravej fašiangovej zábavy. Bolo veselo a každá maska si domov odniesla malú odmenu.

Známy pedagóg J. A. Komenský povedal: „Nemilovať knihu, znamená nemilovať múdrosť a nemilovať múdrosť, znamená stávať sa hlupákom."

Mesiac marec máme v pamäti zapísaný ako mesiac knihy. Kniha patrí medzi neodmysliteľných spoločníkov malých, mladých, ale i starých. V našej materskej škole deti denne vedieme k podpore trvalého záujmu o knihy. V mesiaci marec sa čítalo viac, ako obvykle. Uskutočnili sme triedne kolá v prednese poézie a prózy a víťazi triednych kôl nás reprezentovali na celoškolskom kole. Víťazi boli všetci, pretože sa naučili nové básničky, ktoré nebojácne predniesli pred celým kolektívom. Do mesiaca knihy vhodne zapadol aj Týždeň slovenských knižníc. Cieľom tejto akcie je pripomenúť, že aj v období informatizácie, moderných informačných technológií a počítačov, má kniha svoje opodstatnenie a význam. Tradične v tomto týždni navštevujeme obecnú knižnicu, kde si deti vyberú svoju knižku a teta Danka im z nej prečíta.

Opäť sa musíme pochváliť úspechom v medzinárodnej výtvarnej súťaži detí predškolského veku Žitnoostrovské pastelky, v ktorej medzi ocenenými bol aj náš Danielko Trebuľa. Srdečne mu blahoželáme k osobnému úspechu a tešíme sa spolu s ním. Je to zároveň aj úspech našej materskej školy. Víťaznú prácu zhotovil pod vedením pani učiteľky Kyseľovej.

Naši predškoláci sa zúčastnili slávnostného zápisu do ZŠ spolu so svojimi rodičmi. Podporiť ich boli aj triedne pani učiteľky. Pevne veríme, že z našej materskej školy odídu dôkladne pripravení do prvých ročníkov a budú nám robiť radosť.

Pomaly sa školský rok chýli k záveru a nás čakajú ešte tieto zaujímavé akcie: zápis detí do materskej školy, ktorý sa uskutoční od 02.05. do 31.05.2016, oslava MDD, Deň matiek, Deň otcov, koncoročný výlet a rozlúčka s predškolákmi.

Ostáva len veriť, že deti prežili a ešte prežijú v našej materskej škole veľa pekných chvíľ v spoločnosti pani učiteliek a svojich kamarátov.

Mgr. Iveta Babčanová

Vynášanie Moreny

Tohoročná zima sa veru neniesla v znamení mrazu a snehových vločiek, ale aj tak sme sa už nevedeli dočkať jarného vánku a teplejších lúčov. Téme jari sme sa v materskej škole venovali celý jeden týždeň a deti sa všeličo dozvedeli. V triedach sme usilovne skúmali a hľadali znaky a symboly jari. V množstve aktivít sme si našli čas aj na oživovanie pre nás už typických ľudových tradícií, formou ľudových riekaniek, piesní, hier a tancov.

Tému jari sme zavŕšili jedným z najznámejších slovanských jarných zvykov – vynášaním Moreny.

Tradície a zvyky starých Slovanov sa zachovali ústnym podaním. Ako všade na svete, aj starí Slovania si nevedeli vysvetliť isté zákonitosti, a preto si stvorili Bohov. Sledovali prírodné úkazy, zmeny počasia, striedanie období a z týchto pozorovaní si vytvorili rôzne slávnosti a obradné rituály. Jedným z takýchto obradných rituálov bolo aj vynášanie Moreny. Podľa povery sa vynesením Moreny ako symbolu zimy mala magicky privolať jar a teplo, ktoré mali zvíťaziť nad chladom a zimou.

Spoločným úsilím sme si spolu s deťmi Morenu vyrobili, obliekli a vybrali sme sa k rieke Čierny Hron, kde sme jej naposledy zaspievali, zatancovali a hodili ju do Hrona. Cestou sa k nám pridali aj rodičia a starí rodičia, ktorí aspoň na chvíľku odbehli od svojich povinností a pripomenuli si starodávny zvyk prebúdzania sa prírody.

Ľudové tradície ako kultúrne bohatstvo by nikdy nemali zaniknúť, a preto je pre deti prínosom, že sa už od útleho detstva dozvedajú niečo zo zvykov a tradícií našich predkov.

Mgr. Stanislava Kaliská

Mama

Moja mama najlepšia si,
tvoje dobro ani zlato nevyváži.
Ľúbim ťa ako najviac viem,
a rád ti to poviem.
Usilovná, pracovitá si ty, moja milá mama.
V znamení si tigra, aj správanie sa toho týka.
Keď si niečo zaumieniš, tak to aj dodržíš.
Staráš sa o mňa v chorobe, viem, že by si sa aj v chudobe.
Najlepšia si moja mama,
zo srdca ťa ľúbim.

Oliver Vlček

Vynášanie Moreny na Piesku

Vynášanie Moreny je pohanský zvyk, ktorý je známy už od stredoveku. Morena je staroveká bohyňa zimy a smrti. Jej spálenie a hodenie do vody symbolizuje ukončenie zimy a túžbu po jari. Tento zvyk sa zachoval až do dnešných čias, no pomaličky sa z dedín vytráca, preto sme sa rozhodli ho znovu oživiť.

Dňa 19.3. 2016 sa približne 60 ľudí z obce Piesok rozhodlo symbolicky rozlúčiť so zimou a privítať jar. Stretnutie sa konalo pri Klube dôchodcov na Piesku, odkiaľ sa sprievod presunul po hlavnej ceste k potoku Bystrianka. Na čele sprievodu stála Morena, ktorá vo svojich červených šatách kývala okolo idúcim autám. O perfektnú náladu sa starali harmonikári, ktorých spev znel široko-ďaleko. Spevom aj básňami žien z MOMS sme odprevadili Morenu z našej obce a dobrou náladou tak privítali jar.

Po príchode do klubu dôchodcov nasledoval príhovor a poďakovanie starostu Ing. Juraja Uhrina, poslanca Jozefa Hucíka a predsedkyne MOMS Piesok. Zaželali príjemnú zábavu a aj dobrú chuť, pretože už na všetkých čakala vynikajúca kapustnica z kotlíka od skvelých kuchárov.

Niektorí ešte nestihli zjesť celú porciu, a už sa rozbehla zábava v plnom prúde. Začalo sa spievať, tancovať a okrem prestávky na tombolu, v ktorej boli krásne ceny od miestnych podnikateľov, sa tancovalo až do konca. Vynášanie Moreny je krásny ľudový zvyk, ktorý sa snažíme pripomínať si v našej obci Piesok každý rok, pretože ľudí spája a robí ich šťastnými.

Bc. Lenka Hucíková

ZÁPIS 2016

Malá rúčka sa neochotne púšťa tej dospelej, rodičovskej, v ktorej prirodzene cíti istotu a bezpečie. V široko otvorených očiach sa zračí strach, ale aj odvaha a zvedavosť. Čo sa asi odohráva v tých malých dušičkách budúcich prvákov, ktorí prvý raz prekročia prah školy a prídu na zápis do prvého ročníka? Neistotu rýchlo strieda radosť, keď hneď pri privítaní dostávajú malý darček – farebnú „školičku" – žltú, oranžovú alebo zelenú, ktorú pre svojich budúcich spolužiakov vyrobili deti z nášho Školského klubu detí Zebra. Jej farba určovala smer prehliadky školy. Šípky rovnakej farby, akú mala ich „školička", previedli deti a ich rodičov odbornými učebňami a školským klubom, kde postupne zbierali pečiatky od pani učiteliek a žiakov 9. ročníka, ktorí ich prehliadkou sprevádzali. V jazykovej učebni si deti mohli vyskúšať hovoriaci slovník, v počítačovej učebni na nich čakal zaujímavý grafický program. Školský klub im zariadením a výzdobou asi najviac pripomínal prostredie materskej školy, v ktorej sa doteraz pohybovali. Farebné šípky ich viedli aj okolo ostatných tried, do ktorých mohli vojsť a prezrieť si ich, vyskúšať si ozajstné školské lavice. Po prehliadke ich na prízemí čakala prezentácia o škole. Na premietacej ploche sa deti a ich rodičia postupne zoznámili s personálom školy – s pani učiteľkami, vychovávateľkami a inými zamestnancami. Samotný zápis sa uskutočnil v triedach na prízemí, do ktorých ich opäť nasmerovali farebné „školičky". Na budúcich prvákov čakali v každej triede dve pani učiteľky. Deti hravo zvládli jednoduchý test: čiary, krúžky, čerešničky, vlnovky, kresby a ochotne odpovedali na otázky pani učiteliek. Strach a obavy sa z ich očí celkom vytratili. Zostala v nich len radosť, spokojnosť a očakávanie. Zo školy si odnášali Pamätný list, ktorý im bude pripomínať zápis do 1. ročníka a darčeky od firmy Sun Ce.

14. apríl 2016 bol výnimočný deň pre všetkých – pre deti a ich rodičov, aj pre nás pedagógov. Vážime si prejavenú dôveru zo strany 50 zákonných zástupcov, ktorí do našej školy prišli zapísať svoje deti. Ďakujeme.

Dovidenia v septembri.

PaedDr. Miriam Slivková, ZRŠ
Základná škola Jaroslava Simana

Falošné útočiská

Ak sme zranení alebo v nebezpečenstve, hľadáme miesta, ktoré nám majú poskytnúť útechu a ochranu. Mnohé z nich ale v skutočnosti neposkytujú to, čo hľadáme, neposkytujú nám ozajstnú útechu a ochranu. Sú to v konečnom dôsledku len „zákopy", kde sa skrývame pred pravdou. Na tieto miesta sme zvyknutí utekať... namiesto toho, aby sme hľadali ochranu a útechu tam, kde ju aj dokážeme nájsť. Tieto „zákopy" sa stali našimi falošnými útočiskami.

Útočisko je miesto, ktoré nám poskytuje úkryt alebo ochranu pred nebezpečenstvom alebo ťažkosťou. Falošné útočisko je vytvorené našou hriešnou prirodzenosťou, kedy sme to my a len my, kto určuje a riadi, kde nájdeme žiadanú útechu a potrebnú ochranu. Ide o akékoľvek miesto mimo Boha. Naším jediným útočiskom však má byť Boh sám. Ježiš nedržal svoj život vo svojich rukách, ale mal ho u Boha. Náš strach nám ale našepkáva, že u Boha nenájdeme to naplnenie, po ktorom túžime, a tak sa radšej ukryjeme tam, kde sme si istí, že ochrana príde. Náš strach pochádza z toho, že nepoznáme Boha takého, aký je, a nevieme, že On nás tak veľmi miluje, že nás nedokáže odmietnuť, nedokáže nás nemilovať, nedokáže nás odstrčiť od seba, nedokáže nás neobjať - veď On sám je Láska.

Falošné útočisko nás práve oddelí od tejto Lásky, ktorá jediná môže naplniť naše základné potreby. Útočisko hľadáme, lebo máme potreby. Problémom nie je to, že človek má potreby a ani to, že ich chce uspokojiť. Naše potreby sú reálne, zažívame ich a z času na čas podnietené Bohom, aby nás k sebe pritiahol bližšie, aby sme mohli zakúsiť to, aký naozaj je a nechali sa Ním milovať.

Medzi základné potreby patrí napr.: ochrana, útecha, hodnota, láska, prijatie, potreba byť poznaný, vypočutý a potreba po porozumení. Sú to potreby, ktoré ako ľudia budeme hľadať vo svojom živote vždy, či už sme veriaci alebo nie. Skusujeme, že naša hriešna prirodzenosť sa bude snažiť zamaskovať nám tieto miesta našich falošných útočísk a dať na ne nálepku Boha. Buď sa snažíme zo všetkých síl a voláme to disciplína, alebo sme v stave bezvýchodiskovosti a voláme to podriadenie sa. Napr. keď už nevieme, čo máme robiť, schováme sa do úkrytu, ktorý sa volá podriadenie sa. Keď sme v kríze alebo v problémoch, sme pokúšaní unikať do našich falošných útočísk namiesto toho, aby sme to riskli a dôverovali Bohu, že sa s nami v našej kríze stretne. To sa stáva hlavne vtedy, keď sa cítime neistí, nedostatoční, bez ochrany a snažíme sa chrániť samých seba. Kamenné srdce je tiež falošným útočiskom.

Naše útočiská sú často návykové, takže si niekedy ťažko uvedomí-

Dokonč. na str. 9

me, že do nich unikáme. Priblížme si to. Napríklad jedlo a hudba sú útočiská, o ktorých si môžeme povedať, že na tom nie je nič zlé. Zlé je na tom to, že sa snažíme pod ich strechou potlačiť rôzne nepríjemné pocity, ktoré sú v nás - niekto nás odmietol v práci, nahnevali sme sa a máme výčitky, cítime sa sami, máme pocit, že nám nikto nerozumie - nasadíme slúchadlá alebo sa poriadne najeme a myslíme si, že pocity sú preč. Ony ale v skutočnosti neodišli, len sme ich potlačili, lebo jedlo ani hudba nám nedá to, čo sme v skutočnosti hľadali, keď sme sa zle cítili. Falošným útočiskom môže byť aj hnev. Keď sa hneváme, cítime sa bezpečne - vpíjame do nášho srdca akýsi pocit bezpečia. V skutočnosti sme ale hľadali bezpodmienečné prijatie, porozumenie, pochopenie, objatie, pocit bezpečia atď. Vo falošnom útočisku tieto pocity nikdy nedostaneme. Boh sa bude snažiť, aby nám ukázal na tieto falošné útočiská a zároveň sa pokúsi privinúť si nás k sebe a naplniť to, čo očakávame. Je to však proces. Tiež sa nestane zo dňa na deň, že stratíme všetky svoje falošné útočiská. To by sme už potom nehľadali Pána a nešli k Nemu stále bližšie.

Boj v nás nastane vtedy, keď si už začneme uvedomovať, čo je naším falošným útočiskom, do ktorého stále unikáme, ale na druhej strane vieme, že tam nechceme byť, lebo

v skutočnosti nedostávame to, čo sme išli do úkrytu hľadať. Odchod do úkrytu sa za celé tie roky, čo tam chodíme, stal návykový. Potrebujeme sa pomaly vyberať iným smerom, a to k Bohu samému. Keď si aj uvedomíme, že sme opäť vo falošnom úkryte, poďme k Bohu a povedzme mu o tom. Povedzme mu, že sme slabí, a dovoľme mu, aby nás vzal do svojich rúk a preč z nášho falošného bunkra. Možno zo skúsenosti vieme, že byť slabý a dovoliť Bohu, aby sa k nám priblížil, býva veľmi ťažké a niekedy aj zdĺhavé.

A tu sa dostávame k jednej veľmi dôležitej skutočnosti, tou je potreba byť uzdravení z vecí, ktoré nám zabraňujú dôverovať Bohu. Keď nájdeme svoje falošné útočiská, potrebujeme sa Bohu vyznať a robiť pokánie z toho, že sme sa do nich ukrývali. Potreby tu budú, ale potrebujem s nimi ísť priamo k Bohu a žiadať Ho o Jeho spôsob naplnenia tejto potreby.

Dovoľme, aby nás riadil Boh, nie my. Potrebujeme sa poddať Jeho milosti, milosrdenstvu a ochrane.

„Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky; vysloboď ma, veď si spravodlivý. Nakloň ku mne svoj sluch, ponáhľaj sa a zachráň ma. Buď mi skalou útočišťa, opevneným hradom mojej spásy. Veď ty si moja sila a moje útočište, pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať. Vyvedieš ma z osídla, čo mi nastrojili, lebo ty si moja sila. Do tvojich rúk porúčam svojho ducha; ty si ma vykúpil, Pane Bože verný." (Žalm 31,2-6)

Roman Kupčák
váš duchovný otec

Veľká noc a vzácny hosť v našej farnosti

Prvý a zatiaľ jediný slovanský pápež sv. Ján Pavol II. zavítal do našej farnosti. Od jeho smrti už uplynulo niekoľko rokov, ale v mysliach mnohých ľudí ešte stále pretrváva jeho odkaz.

A tak v dňoch od 22. marca 2016 do 27. marca 2016 hosťoval medzi nami v našom farskom spoločenstve vzácny hosť. V utorok 22. marca na sv. omši o 17,00 hod. sme privítali relikviu sv. Jána Pavla II. Ako v úvode sv. omše povedal náš duchovný otec Roman, že keďže tento novodobý svätec ako hlava katolíckej cirkvi, ktorú si mnohí z nás pamätáme, nemohol zavítať do našej farnosti za svojho života, tak prichádza k nám už po jeho smrti, duchovne, v podobe relikvie. Relikvia sv. Jána Pavla II. predstavuje kvapku jeho krvi, ktorá je umiestnená v relikviári. Príchodu relikvie Jána Pavla II. predchádzal deviatnik k Jánovi Pavlovi II., ktorý sa duchovný otec Roman spolu s veriacimi modlil počas deviatich dní vždy po svätých omšiach.

Relikvia, ktorú poskytol kardinál Stanislaw Dziwisz rožňavskej diecéze v tomto roku milosrdenstva, putuje po všetkých farnostiach rožňavskej diecézy. A nám sa dostalo tiež tej cti, že sme ju mohli

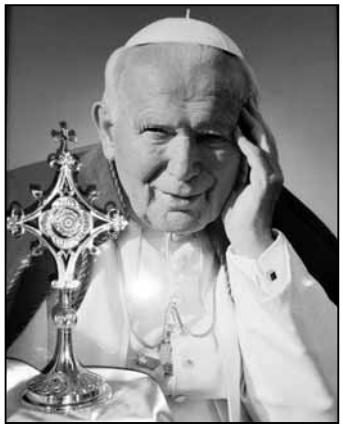

privítať v našej farnosti. O to väčší význam a odkaz prináša nám farníkom, že sa nám tejto milosti dostalo počas veľkého svätého týždňa, kedy sme slávili spomienku umučenia, smrti a zmŕtvychvstania nášho Pána Ježiša Krista. A tak tento významný a veľký svätec našej doby prežíval s nami slávenie spomienky Pánovej poslednej večere na Zelený štvrtok, bdel s nami a s Kristom v Getsemani, bol účastný na slávení obradov umučenia a smrti Pána Ježiša na Veľký piatok, farníci našej farnosti sa obracali na neho so svojimi prosbami o pomoc pri návšteve Božieho hrobu, kde prichádzali celé rodiny, a nakoniec bol svedkom obradov slávnosti vzkriesenia na Bielu sobotu, v nedeľu všetkých nedieľ - Veľkonočnú nedeľu popoludní ukončil svoje pôsobenie v našej farnosti, kedy duchovný otec Roman odovzdal relikviu sv. Jána Pavla II. p. farárovi a farníkom z Hronca.

Sv. Ján Pavol II. bol najdlhšie slúžiacim pápežom minulého storočia, zoznam jeho zásluh je preto obrovský. Prihováral sa všetkým bez ohľadu na ich vyznanie, modlil sa spolu s rabínom v synagóge, navštívil mešitu, stretával sa so zástupcami nekatolíckych veriacich

a stretol sa aj s Turkom, ktorý ho pri atentáte postrelil. Prihováral sa všetkým národom, ľuďom, bez rozdielu vyznania, národnosti, či farby pleti. Jeden z jeho mnohých výrokov, ktorými oslovoval ľudí znie:

„Nebojte sa, nemajte strach! Otvorte dvere Kristovi, otvorte mu ich dokorán! Otvorte jeho vykupujúcej moci hranice štátov, hospodárske a politické systémy, rozsiahle oblasti kultúry, civilizácie, pokroku. Nebojte sa! Kristus vie, čo je v človekovi. Len on to vie!"

Tak sa nebojte, hoci nami zmietajú pochybnosti, strach, neistota. Buďme verní odkazu sv. Jána Pavla II. a nebojte sa! Veď to bol pápež, ktorý zanechal vo svete trvalý odkaz lásky a odpúšťania a veríme, že jeho odkaz zasiahol srdce nejedného z nás.

Marika Pančíková

Čo rozprávali pamätníci

O VALAŠTIANSKOM OCHOTNÍCKOM DIVADLE

Pokračovanie

Divadlo bolo v minulosti jednou z foriem kultúry a osvety zvlášť pre dedinských obyvateľov, ktorí ešte nepoznali ani rádio.

Réžie divadelných predstavení v podaní žiakov, ale aj dospelých ochotníkov sa už tradične ujali miestni učitelia. Riaditeľ Štefan Búda mal veľké nároky, či na spevákov v zbore, ktorý viedol, či ako divadelný režisér. Pokračovateľmi v oblasti divadelníctva boli aj ďalší učitelia, a to Vojtech Nezbeda, Arpád Kaliský, Anton Kúdelka.

V nasledujúcom texte sú uvedené niektoré z divadelných hier, odohraných v tridsiatych a štyridsiatych rokoch minulého storočia.

Nová divadelná sezóna začínala vždy v septembri. V roku 1932 ju otvárali regrúti, a to
4. septembra hrou „ Ich melde". V roku 1933 nacvičili členovia dobrovoľného hasičského zboru divadlo „Biela myška" a v apríli „Odpusť nám naše viny". Spolok „Slovan" v tomto období uviedol hry:„Krásne milovanie" , „Márnotratný syn" a „Mier". Spolok „Meteor" v tom istom roku predviedol hry „Strhnutý kríž" a „Gábriškini pytači".

V čase 2. sv. vojny, za Slovenského štátu, niektoré organizácie a spolky /napr. Slovan/ museli ukončiť svoju činnosť, no školské deti a mládež naďalej pokračovali v nacvičovaní divadiel, ale len pod hlavičkou povolených zoskupení tej doby.
V rokoch 1940 - 41 Hlinkova mládež nacvičila veselohry: „Strýčko ľudožrút", „Muž, ktorého pohrýzol pes" a „Tri vrecia zemiakov".
Školské deti predviedli nasledovné divadielka:
„Potrestaná pýcha", predniesli „Tatranky", „Môj syn" - hrali „orli" a „junáci", „Čierna hodinka" - zahrali „vĺčatá".

Zväz katolíckej mládeže /SKM/ sa najviac usiloval, a aj v tomto ťažkom období potešil spoluobčanov prednesom viacerých hier, napr: „Sestra Annunciata", „Dedinský krutáň", „Petrolejový kráľ".

Zanieteným milovníkom divadla vo Valaskej bol vyučený stolár Jožko Urban, narodený v roku 1909. Prvýkrát účinkoval v roku 1921, ako 12 ročný člen FRTJ. Počas svojho života odohral 320 predstavení. Pôsobil nielen v rodnej Valaskej, ale aj v Podbrezovej. Tam spolupracoval s „fabrickými" ochotníkmi. V náročnej divadelnej hre „Jánošík" s množstvom účinkujúcich sa predstavil v úlohe jedného z hôrnych chlapcov. Spolu s ním si v tomto veľkom projekte „zahrali" Valašťania Arpád Almássy /primáš s husľami/ a Ján Gajdoš. Fotografie zo spomínaného predstavenia /z roku 1935/ sa nachádzajú aj v knihe „Oceľový chlieb z Podbrezovej". Vedel by niekto z rozprávania svojich rodičov, kto si vtedy zahral Jánošíka?

V kúpeľoch Štós, kde Jožko Urban žil a pracoval desať rokov, sa ujal aj funkcie režiséra ochotníkov. Mal dobrých poradcov, priateľa Antona Betiaka, režiséra pôsobiaceho v Štóse a známeho herca Eduarda Bindasa. Po návrate do Valaskej popri práci modelára v Zlievárni Hronec, bol funkcionárom v rôznych spolkoch, vedúcim dychovky, režisérom ochotníkov, s ktorými aj hral. Rád stvárňoval postavy dedinských chlapov, oblečený vo svojom obľúbenom kroji. Hercom robil maskéra, vyrábal rekvizity a kulisy. /Niektoré môžete vidieť ešte aj dnes v sále pri Hostinci pod Úbočou./ Najradšej si spomínal na nasledovné hry, ktoré režíroval, aj v nich účinkoval:

Foto č.1 Hra „Jánošík" /v Podbrezovej/ - Jožko Urban, tancujúci hôrny chlapec

„Svetlo jeho očí", „Kefárova rodina", „Revízor", „ Scapinove šibalstvá", „Drotár", „Krutohlavci", „V štyroch stranách sveta", „Pomsta a láska", „Šarišské čudo".

Medzi menami hlavných postáv v divadelných hrách sa často opakuje meno pani Anny Plavcovej. Bola veľmi mladá, talentovaná a krásna slečna, keď si ju Štefan Búda, učiteľ, režisér a herec v jednej osobe, vybral za svoju partnerku do hry „Krby hasnú".

Na rub fotografie z divadelného predstavenia „Pytliakova žena" si pani Anka zapísala viac ako 20 divadelných hier, v ktorých hrala hlavné postavy:
Postavou Johanky v „Pytliakovej žene", po boku Jožka Šeba, sa uviedla medzi dospelú mládež ako 15 ročná, dňa 26.12.1938. Predstavenie odohrali v sále pri obecnom hostinci ešte pri svetle petrolejových lámp. O päť dní, na Silvestrovskej zábave sa už v tejto sále po prvýkrát rozsvietili lustre s naozajstnými žiarovkami.
Pani Anna Plavcová ďalej účinkovala v nasledujúcich hrách:
„V znamení kríža" sa predstavila ako Antónia, s hereckým partnerom Jožkom Vyletelom,
„Pytliak Martin" ako Petruša a „Pani richtárka" ako Elenka - partner Miloš Švantner,
„Len aby sme v hanbe nezostali" ako Anička, s Antonom Kučerom (tragicky zahynul v SNP),
„Dedinský krutáň" ako Marienka, „Marína Havranová" ako Marína s Ondrejom Kováčikom,
„Život je neúprosný" ako Marienka, s Jánom Kováčikom,
„Barunka neplač", ako Božena, s Alfonzom Kučerom,
„Búrka v zátiší" ako Eva, s Jozefom Červienkom,
„Petrolej" ako Hanka, s Milošom Gajdošom,
„Posledná prekážka" ako Helena, s Antonom Hankom,
„Čertov mlyn" ako Evička a „Ktosi je za dverami" ako Daniela, s Antonom Babicom,
V predstavení „Ave Mária" ako Mária, a tiež vo veršovanej hre „Beatrice" ako Cceko si zahrala Anka s Emilom Zelenčíkom. Keď som sa pána Emila Zelenčíka, môjho uja, opýtala na ich hereckú spoluprácu, zaspomínal, ako veľmi sa hanbil pobozkať o niečo staršiu partnerku v hre Ave Mária.
V hre „Dve ženy" sa predstavila Anka ako Mária, s partnerom Alexandrom Ižindinským. Druhú ženu si zahrala Žanka Babicová, rod. Zacharová, tiež známa ochotnícka herečka. O tomto predstavení mi povedala: „Ja som bola tá zlá, odviedla som jej muža."

Z uvedených hier vidíme, koľko hercov sa vedľa Anky vystriedalo v hlavných mužských postavách, a to nie hocijakých. Stali sa z nich učitelia, ekonómi, inžinieri, profesori.

Pani Anna Plavcová počas svojho aktívneho života hrala ešte v mnohých ďalších tituloch.

Hádam najväčší divácky ohlas mala divadelná hra „Radúz a Mahuliena", s hlavnými predstaviteľmi Ankou Plavcovou a Ondríkom Kováčikom. Uvedená bola po vojne, v roku 1949, s deviatimi reprízami vo Valaskej. Predviedli sa s ňou aj v okolitých obciach. Bolo to náročné predstavenie, na fotodokumentácii vidieť niekoľko mladých dievčat a mládencov, ktorí sa na ňom podieľali. Kostýmy boli vyberať predstaviteľky víl v martinskom divadle. Pri účinkovaní v susedných obciach prevážali kulisy v lete na doštených vozoch, v zime na saniach, ťahaných konským záprahom. Pri takýchto prácach vždy ochotne pomáhali hasiči, najmä vtedajší veliteľ Emil Mojžiš, a s povozom Juraj Vološin. Nečudo, že fotografia Anky Plavcovej ako Mahulieny sa nachádza v Monografii obce Valaská, na str.45. Vedľa nej stojí Paľka Makovníková, rod. Šebová. Tá spomínala, že hoci bola mladšia od Anky, hrala jej matku.

Ochotnícky divadelný krúžok Valaská, ako registrovaný spolok bol založený v roku 1948. Jeho členovia, medzi ktorými bola aj pani Anna Plavcová, boli i členmi Ústredia slovenských divadelných ochotníkov v Martine. Predsedom krúžku bol herec - ochotník František Štubňa. Môžeme ho vidieť na mnohých fotografiách hereckých spoločností od najstarších čias. V roku 1949 sa krúžok zlúčil s MoMs a v roku 1965 vznikol nový krúžok pri Osvetovej besede vo Valaskej. Už v roku 1966 účinkovala Anna Plavcová s novým kolektívom hercov v hre „Návrat".

Dnes patria pani Anka Plavcová, pani Žanka Babicová a pán Emil Zelenčík do generácie pamätníkov, ktorá prežila zlaté časy ochotníckeho divadla na javisku.

Všetkým bývalým ochotníckym hercom, čo žijú medzi nami, prajem veľa krásnych spomienok na časy, keď svojím umením robili radosť obyčajným dedinským ľuďom.

Mária Luptáková

Foto č. 2 Hru „Pytliak Martin" zahrali členovia SKM 29.júna 1940 v nasledovnej zostave: dolný rad zľava - Mária Baníková vyd. Mináriková, Katarína Urbanová vyd. Mojžišová, režisér - Štefan Búda, Zlatica Šebová, Anna Plavcová.
Horný rad zľava - Neznámy, Ladislav Babic, Jozef Červienka, Jozef Švantner, Július Dzúrik, Michal Pikula, Miloš Švantner

Valaská má vlastný muzikál. A nie hocijaký!

Ochotnícke divadlo patrí oddávna k nášmu národnému striebru – veď publikum sa z neho mohlo tešiť dávno pred vznikom profesionálneho Slovenského národného divadla (1920). Cenný peniažtek do tohto pokladu pridala aj Valaská: v druhú pôstnu nedeľu, 21. februára, sa tu odohrala premiéra pôvodného muzikálu Svätý Martin. Téma nie je náhodná – svätec, ktorého 1700. výročie narodenia si tento rok pripomíname, je patrónom obce. A jeho farníci si ho uctili nadmieru dôstojne.

Scenáristke a zároveň režisérke predstavenia Tatiane Vilhanovej sa vcelku úspešne podarilo vtesnať do dvoch hodín prierez životom obľúbeného svätca: od detstva prežitého v dostatku v rodine rímskeho dôstojníka (malého Martina stvárnil herecky prirodzený Oliver Dobozy), cez prvé dotyky s kresťanstvom (pre odpor otca sa nechal pokrstiť až v dospelosti) a jeho najznámejší dobrý skutok (podelenie sa o vojenský plášť so žobrákom), až po menovanie za biskupa v Tours, proti ktorému sa vo svojej pokornej skromnosti bránil. Na javisku sledujeme príbeh tak, ako ho svätcov spolubrat Gallus prerozprával pútnikovi Sulpiciovi Severusovi (ide o meno skutočného životopisca Sv. Martina).

Dirigent a skladateľ Ján Jenča je muzikantom s mimoriadnym hudobno-divadelným inštinktom. Hudobná zložka Svätého Martina má všetko, čo správny muzikál potrebuje: Ucho potešia pekné, nie však prvoplánové melódie. Nehrozí nuda z monotónnosti – kontrast zabezpečuje striedanie dramatických a lyrických piesní, a tiež pestrosť hudobných štýlov, ktoré slúžia k charakteristike jednotlivých postáv. Nechýba ani ozajstný hit (bez songu, ktorý „vlezie do ucha", žiadny muzikál dieru do sveta neurobí): je ním finále „V žilách sa krv rozprúdi", v ktorom sa spojili všetci sólisti aj zbor. Jenča sa totiž neuspokojil s mechanickým priraďovaním sólových výstupov, ale skomponoval aj vydarené duetá, zborové i tanečné čísla.

Pochvalu si nezasluhuje len samotné dielo, ale tiež jeho realizácia. Valašťania nešetrili energiu, čas ani financie a muzikál vypravili na úctyhodnej úrovni. Za pozornosť stojí najmä kvalitná spevácka zložka: vo vyrovnanom oktete sólistov (Róbert Hlaváčik, Martin Vetrák, Lýdia Rolincová, Martin Kurek, Juraj Mojžiš, Matúš Magera, Peter Minárik, Jaroslav Benko) nebolo slabého výkonu. Speváci zo zboru Lipka pod vedením Martiny Škantárovej dodávali hudobnému vyzneniu šťavnatosť i majestátnosť, tanečnice pod vedením Dagmar Minarovjechovej zase potrebný muzikálový šmrnc.

„Slová bez lásky nič neosožia, ale tam, kde je oboje, premáhajú srdcia" – týmito slovami sa muzikál končí. Možno nie každého v hľadisku sa dotklo duchovné posolstvo diela o človeku, ktorý prijal boj proti biede a núdzi blížnych za životnú misiu. No aj tých nábožensky vlažných muselo zasiahnuť, že sa v dnešnej zmaterializovanej dobe, keď sa všetko počíta na náklady a zisk, našlo toľko nezištných nadšencov, schopných vytvoriť kvalitné predstavenie. Bravo, Valašťania!

Michaela Mojžišová

Seminár sestier pracujúcich v detských domovoch

V piatok 26. februára 2016 sa v Detskom domove Valaská uskutočnil odborný seminár sestier pracujúcich v detských domovoch, ktoré sa starajú o ťažko zdravotne postihnuté deti. Seminára sa zúčastnili sestry z Detského domova Škovránok Hnúšťa, pracovisko Tisovec, sestry z Detského domova Svetluška Banská Bystrica a organizátorky - sestry z Detského domova vo Valaskej. Detský domov Valaská organizoval seminár už po druhýkrát a nadviazal tak na tradíciu v organizovaní odborných seminárov, ktoré sa pravidelne uskutočňujú v rámci banskobystrického kraja vždy v inom detskom domove a sú určené pre sestry, poskytujúce ošetrovateľskú starostlivosť deťom s ŤZP. Prezentáciu na tému ***Ošetrovateľská starostlivosť o dieťa s hydrocefalom*** si pripravila **Jana Tkáčiková**, problematike ***Abstinenčný syndróm u novorodencov*** sa venovala **Renáta Mervartová** a prednášku na tému ***Komplexná ošetrovateľská starostlivosť o dieťa napojené na umelú pľúcnu ventiláciu*** odprezentovala **Mgr. Katarína Kováčová**. Za každou prezentáciou nasledovala diskusia, sestry si vymenili skúsenosti a názory na metódy poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti a súčasne skonštatovali, že odborné stretnutia sú veľkým prínosom pre ich prácu. Aj naďalej sa chcú vzdelávať, aby mohli poskytovať čo najkvalitnejšiu starostlivosť deťom, ktoré to potrebujú.

Mgr. Katarína Kováčová

Spomienka

Dňa 7. mája 2016 si pripomenieme 110. výročie narodenia jednej výnimočnej osobnosti našej obce. Je ním pán učiteľ Anton Kúdelka, ktorého život, tvorba bola a je veľkým prínosom nielen pre školstvo tej doby, ale aj pre kultúru, históriu a zachovanie kultúrneho dedičstva našej obce. Anton Kúdelka sa narodil v najkrajšom mesiaci roka - v máji (7. 5. 1906), prvé štúdia boli v rodnej dedine, potom pokračovali v Brezne a nakoniec v učiteľskom ústave v Leviciach. Po ukončení štúdia pôsobil na viacerých miestach, o.i. aj v Mýte pod Ďumbierom, Podbrezovej a vo Valaskej. Bol osobným priateľom významného slovenského spisovateľa Františka Švantnera. Vo Valaskej stretol aj svoju životnú lásku, manželku Helenu, s ktorou vychovali dve deti, dcéru Luciu a syna Igora. Celý svoj život zasvätil výchove mladých a učiteľskému povolaniu. Zverenú mládež viedol k pracovitosti, svedomitosti, viedol rôzne záujmové krúžky. V obci sa venoval rôznym verejným aktivitám, nacvičoval divadlo, spevokol, s nadšením sa podieľal na rôznych kultúrnych a spoločenských podujatiach. Pracoval v zbore pre občianske záležitosti, bol kronikárom obce Valaská. V posledných rokoch svojho života sa vrátil k svojmu najmilšiemu koníčku a namaľoval ešte niekoľko krásnych obrazov z prostredia dedinskej školy a Tatier. Tešil sa zo svojich šiestich vnúčat, ktoré ho mali veľmi v láske. Jeho bohatý, plodný a pracovitý život sa skončil vo veku 86 rokov v októbri 1991. Miesto jeho posledného odpočinku je na valaštianskom cintoríne.

„Človek, ktorý nečíta knihy, nemá žiadnu výhodu oproti tomu, ktorý nevie čítať."

Mark Twain

Už ako malá som milovala čítanie. Tú možnosť cestovať svetom a neraz aj galaxiami, a pritom sa nepohnúť z miesta. Doslova sa dotknúť mysle niekoho iného. A to všetko prostredníctvom miliónov čiernych písmeniek na žltkastom papieri kníh. Preto je pre mňa nepochopiteľné, keď niekto povie, že ho čítanie nebaví. Že si radšej počká na film. Ale čo nám dá film? Len predstavu o príbehu, ktorá patrí režisérovi. To magické, čo na tej knihe je, ten „dotyk autorovej mysle", v 99% filmov chýba. Preto sú filmové adaptácie bestsellerov zväčša sklamaním. Preto sa čitateľom nepáčia. V knihe má čitateľ možnosť si postavu predstaviť tak, ako sám chce, ako mu najviac vyhovuje. Film tento priestor nedáva. Plátno nám väčšinou predostrie hrdinu, ktorý sa nám až tak nepáči, no režisérovi vyhovoval. A navyše, nedáva žiadny priestor na rozvoj fantázie, lebo všetko je pekne nalinkované.

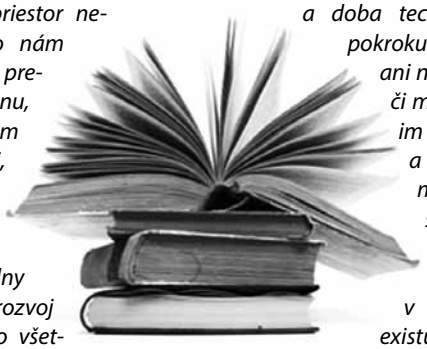

A to je najväčším problémom dnešných detí. Nedostatočná fantázia. Nevedia si nič predstaviť a doba technologického pokroku ich k tomu ani nenúti. Tablety či múdre telefóny im všetko ukážu, a to s takmer minimálnou snahou. Povinné čítanie ako také už v školách neexistuje a keď si predsa len treba niečo prečítať, stačí „skočiť na internet" a tam je všetko, čo potrebujú. Ďalším problémom, ktorý vyplýva z nedostatku čítania, je neschopnosť poriadne písať a vyjadrovať sa. Mne, ak sa niekde pomýlim, slovo udrie do očí, lebo jeho správnu podobu som už videla v knihách napísanú aspoň stokrát. Takisto, keď počujem niektorých, ako sa vyjadrujú, že ich vety nemajú ani tú hlavu a pätu, ako sa hovorí, je mi do plaču. A čoho je to dôsledok? Len toho, že nečítajú (vo väčšine prípadov). Preto si myslím, že decká (aj mnohí dospelí) by sa mali zamyslieť nad tým, či aspoň občas nesiahnuť po nejakej literatúre. Lebo na otázku, či si čítanie aspoň skúsil, je vo väčšine prípadov odpoveď - NIE ...

Michaela Rafajová

Po dvoch školských rokoch sme 18.2. 2016 opäť otvorili bránu našej školy pre širokú verejnosť.

Deň otvorených dverí bol spojený s priamym vstupom do vyučovacieho procesu. Boli prezentované vyučovacie hodiny v špeciálnej materskej škole, v špeciálnej základnej škole, odbornom učilišti i v praktickej škole. Súčasťou bola prezentácia odbornej praxe vo všetkých učebných odboroch spojená s možnosťou *prakticky si vyskúšať svoje zručnosti. K sprievodným akciám patrila ukážka carwingu, miešania nápojov, artefiletiky.*

V školskom internáte *mali návštevníci možnosť vidieť vynovené priestory, ktoré dotvárali* práce žiakov, či *vypočuť si informácie o* živote *žiakov mimo vyučovania.*

Štúdium na našom OUI už ponúklo mnohým absolventom možnosť získať výučný list, a tým im pomohlo otvoriť dvere na trh práce v pozíciách pomocný kuchár, opatrovateľ, murár či maliar.

Mnohí naši absolventi po ukončení štúdia zastávajú pozície v oblasti zdravotníctva, stavebníctva a *gastronómie.*

Zamestnanci OUI Valaská ďakujú za návštevu a *tešia sa na všetkých, ktorým sa u nás páčilo.*

Mgr. Iveta Setváková

Ku Dňu učiteľov

Slávnostná nálada.
Spomíname na teba.
Učiteľ národov,
Ján Amos Komenský.
Čo by si asi povedal
na náš systém školský?

Vedomosti mnohých smerov
povýšené nad mravy.
V školách nános cudzích vplyvov,
čo sa k nám veľmi nehodí.
Humanizácia školstva
vzišla z tvojich koreňov.
Všenáprava ľudstva.
Klenot zasypaný prachom.
Vráťme sa k odkazom
našich slávnych predkov
a škola bude opäť hrou,
učiteľ tým, čím má byť,
váženou osobou.
Sme národ šporovlivý,
tak neplytvajme peniazmi.
Sme národ usilovný,
no neplytvajme silami.
Sme národ vzdelaný,
neplytvajme ani slovami.
Aj plytvanie s časom sa nevypláca.
No na pravde sa nezakladá
tvrdenie skeptikov:
Neplytvajte láskou!
Láskou sa nedá plytvať.
Čím viac jej dáš,
tým viac sa ti dostáva.
Láska je večná,
nemá dna.
Len ten, kto sebecky miluje,
je prázdny.
Kráľovnú medzi citmi nespozná,
hoci po nej túži.
Možno sa mu raz podarí
svoje srdce Láske otvoriť.
A potom mu dôjde
aj pravda o živote,
že človek človekom sa stáva,
keď nemyslí len na seba.
Učiteľ nie je sebecký,
preto sa ním stal.
Rozdáva z povolania,
no rozdáva rád.
Pomáha deťom hľadať
v **Labyrinte sveta raj srdca.**
Je záhradníkom v ich dušiach.
Deti sú ako jeho kvety.
Pleje a polieva, usmerňuje, hladká.
A keď im burina prerastá cez hlavu,
poprosí Lásku o radu.
Aby rozprestrela nad ich hlavami
svoje nežné krídla
a možno sa už po stý raz
učiteľ trpezlivo skloní,
podá ruku
a vedie cez úskalia
ku bráne Poznania,
kde na ne čaká Život,
aby prebral od neho deti,
tie jeho pestré kvety,
ktorým dával srdce na dlani.
S úsmevom a so slzou v oku
im zaželá,
aby na poliach Života obstáli.

Mapava

ZUŠ Valaská

Vo svete umenia i vo svete časov dávnych

To, že náš výtvarný odbor je nielen o tvorbe na vyučovaní, ale aj o výpravách, kde spoznávame krásy sveta, vedia mnohí čitatelia, ktorí sledujú naše aktivity. Ani táto jar nebola iná. Od chvíle, ako nám to počasie dovolilo, sme mnoho dní strávili na cestách. Z miest dýchajúcich umením určite treba spomenúť galériu Ľudovíta Fullu v Ružomberku či Tatranskú galériu v Poprade, kde sme videli rozsiahlu a veľmi zaujímavú výstavu súčasných autorov na tému „textil a papier". Všetky diela nás svojou hravosťou a experimentom veľmi zaujali a mnohé z nich sa nám stali inšpiráciou do našej vlastnej tvorby. Okrem toho sme v tejto galérii pod Tatrami videli aj prierez fantáziou, svetom a tvorbou Albína Brunovského, ktorý bol autorom posledných československých bankoviek, ale rovnako aj množstva ilustrácií k rozprávkovým príbehom. Práve na tom bola postavená celá výstava a návštevníci sa tu mohli ocitnúť medzi reálnymi predmetmi z jeho fantazijných diel.

Samozrejme aj svet dávnej histórie nám bol túto jar častým cieľom. Na dni veľkonočných prázdnin sme naplánovali trojdňovú výpravu na západ Slovenska a do Čiech. Videli sme veľkomoravské hradiská Ducov, Bojnú či archeoskanzen v dedinke Modrá a blízky Velehrad, ktoré nám rozprávali svoj príbeh z našich najstarších slovanských dejín, no aj hrady Veveří, Pernštejn, Boskovice či Kunštát, ktoré pre zmenu zažili krušné časy dejín českých zemí. Husitské hnutie, tridsaťročná vojna a ťaženia

švédskych vojsk v tomto kraji, ale aj mnohé ďalšie udalosti sa tu vpísali nielen do vzhľadu týchto kedysi dôležitých pevností, ale aj do dejín širokého okolia. Naše dejiny boli oddávna úzko prepojené a človek putujúci sledom dávnych udalostí zrazu zistí, čo všetko ovplyvnilo v podstate aj dnešné dni.

Pozvánka na Absolventskú výstavu

Je už tradíciou, že vždy koncom školského roku sa vám - návštevníkom Kultúrneho domu vo Valaskej predstavia naši najstarší žiaci - absolventi výtvarného odboru rozsiahlou výstavou. Nebude tomu inak ani tento rok a od Vernisáže 3.júna 2016 si môžete pozrieť výsledky práce žiakov, ktorí sú takpovediac na streche spoznávania sveta umenia v Zuške. Všetko to, čo sa naučili za mnoho rokov našej spoločnej cesty umením, pretavili do vlastných absolventských projektov, v ktorých vám ponúknu svoj odkaz. Z veľkých absolventov prvého a druhého stupňa sú to Terezka Fodorová s témou fantazijných bytostí, Viktória Kováčová s témou čiernobiely a farebný svet a Eliška Fodorová s témou portrét. Osobitne by som tu spomenul projekty Mirka Cibulu a Natálie Faškovej, ktorí na svojich témach pracovali posledných 18 mesiacov a rozsiahlosťou svojich prác predčili všetko, čo do týchto dní v našom ateliéri vzniklo. Mirko Cibula sa venoval téme „Móda a dizajn" a na výstave budete môcť vidieť prierez jeho tvorbou v kresbe návrhov, ale aj profesionálnej práci v aranžovaní a vo fotografii.

Práca na projekte Natálie Faškovej začala v decembri 2014 a do mája 2016 autorka rôznymi technikami od klasickej maľby cez asambláž, bodyart či landart zmapovala všetky kľúčové momenty najznámejšej knihy na svete - BIBLIE. Jej projekt je zároveň naším v poradí tretím výtvarníckym knižným projektom.

Všetky série k príbehom sú v prvom rade hlbokou štúdiou odkazu príbehu a jeho následným zaznamenaním či vypovedaním osobných pocitov autorky. Keďže snahe zaznamenať príbeh musí predchádzať jeho úplné spoznanie a pochopenie, bola práca na tomto projekte objavnou cestou nielen pre autorku, ale aj pre všetkých, ktorí sa na realizácii jednotlivých kapitol zúčastnili. Súradnice pod jednotlivými prácami vás môžu viesť na vašej vlastnej ceste svetom Biblie a z divákov vizuálneho diela sa tak sami môžete stať objaviteľmi hĺbky večných príbehov.

Výstavu, ktorú otvoríme vernisážou v piatok 3. júna, si návštevníci môžu pozrieť do polky júla 2016. *Mgr. Rastislav Turňa*

O čom rokovala komisia pre sociálne veci a školstvo v januári a februári 2016

V krátkosti by som Vám, milí Valašťania, priblížila prácu členiek komisie pre sociálne veci a školstvo. Na svojich stretnutiach sa zaoberáme aktuálnymi problémami z oblasti, ktorá nám prináleží.
Komisia vykonáva:
- dohľad nad sociálnym útulkom v materskej časti obce, kde členky komisie vykonávajú dozor 1x týždenne,
- riešenie problémových rodín – záškoláctvo,
- odporúča vedeniu obce riešiť neodkúpené byty na Hronskej ulici č. 22,
- odporúča vedeniu obce riešiť neplatičov na Hronskej ulici č. 22 a v ostatných nájomných bytoch na Námestí 1. mája č. 8,
- odporúča vedeniu obce predložiť zoznam odkúpených a neodkúpených bytov na Hronskej ulici č. 22 do budúceho zastupiteľstva,
- odporúča, aby bolo preplatené školné do ZUŠ nadaným deťom zo sociálne slabých rodín vždy na jeden polrok,
- odporúča vedeniu obce obnoviť uvítanie detí do života, čo nebolo v roku 2015 realizované.

Boli by sme radi, keby občania úzko spolupracovali s našou komisiou. Obráťte sa s dôverou na nás v sociálnej oblasti a pokiaľ budeme môcť, radi Vám pomôžeme alebo poradíme. Priebežne Vás budeme o všetkom informovať, aby ste mali obraz o našej práci.
Spokojnosť našich občanov je prvoradá! Sme tu pre Vás. Ďakujeme za dôveru.

B. Pastírová – predsedníčka komisie

SOCIÁLNY TAXÍK

Požiadavka občanov zriadiť vo Valaskej sociálny taxík sa stretla s veľkým ohlasom a porozumením. Občania sú rozhodnutí podporiť tento návrh aj podpisovou akciou.

Porozumenie zo strany sociálnej komisie vyústilo do konkrétnych krokov, ktoré začala pani Pastírová so svojimi členmi podnikať. Veríme, že to všetko dobre dopadne. *RR*

Po roku v obecnom zastupiteľstve

Spoznali sme sa, vieme, čo môžeme od seba očakávať. Spoznali sme situáciu v obci. Jej radosti, starosti, problémy, silné aj slabé miesta. V duchu hesla „Nikto nie je dokonalý" a „každá minca má dve strany", stačí nám už len hľadať schodné cesty a cestičky k sebe. Od občanov ku starostovi, poslancom, od starostu k poslancom, od poslancov k starostovi a spoločne k občanom, v súlade so zákonmi. Veď nám ide o spoločnú vec. Aby sa nám vo Valaskej dobre žilo, aby sme spoločnými silami urobili Valaskú s jej okolím krajšou. Tak teda s úsmevom, usilovne, so vzájomným pochopením a dôstojne pokračujme spolu v práci do ďalších troch rokov. Stačí tak málo, aby si každý plnil svoje úlohy a povinnosti, ako najlepšie vie. Radosť z dobre vykonanej práce za to stojí.

Mgr. Mária Pacerová

Polícia upozorňuje

Dlhšie znížená viditeľnosť v ranných a večerných hodinách počas zimného obdobia, jari a jesene je príčinou zvýšeného počtu dopravných nehôd. Počas týchto ročných období si treba uvedomiť, že vidieť a byť videný je životne dôležité nielen pre vodičov, ale najmä pre chodcov a cyklistov.

Žiadame občanov, aby správne zhodnotili konkrétnu situáciu a neprechádzali cez cestu, ak prechod cez ňu nie je bezpečný. Nevstupovali na vozovku, ak nemajú dostatok času na bezpečný prechod a ak prichádzajúce vozidlo nie je v dostatočnej vzdialenosti, potrebnej pre zastavenie vozidla vodičom, vzhľadom na stav vozovky.

Ďalej vyzývame občanov, aby za zníženej viditeľnosti (v noci, skoro ráno, neskoro večer, za hmly a za dažďa) používali reflexné prvky viditeľne na sebe, prípadne reflexný bezpečnostný odev, nakoľko tieto prvky výrazne prispievajú k bezpečnosti chodcov. Pod pojmom „mať na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky" sa rozumie používať tieto prvky na svojom oblečení, resp. priamo na tele - napr. rôzne reflexné pásky, samolepky a pod. Tieto prvky má mať účastník cestnej premávky umiestené najmä na strane, ktorá je priľahlá k vozovke.

Treba si uvedomiť, že používanie reflexných prvkov zvyšuje viditeľnosť, v šere a v tme odrážajú dopadajúce svetlo až na 200 metrov.

Riaditeľ OR PZ v Brezne v zastúpení plk. Mgr. Kamil Kmeť, zástupca riaditeľa OR PZ v Brezne

Ako je to s cestou Hrončianskou dolinou?

Už dávnejšie som na kultúrnej komisii informoval o stave cesty Hrončianskou dolinou smerom na Čierny Balog a postrehol som znovu otázky na túto tému od Mgr. Ivana Karaka v nedávnom vydaní Valaštianskeho hlásnika. Možno aj ďalších ľudí zaujíma, ako je to vlastne s touto cestou a čo s ňou bude, preto ako zamestnanec obce Čierny Balog využívam svoje poznatky a možnosť informovať verejnosť.

Úsek cesty Hronec – Sv. Ján po Čierny Balog-Krám bol súčasťou cesty III. triedy (III/06653), ktorá pokračovala až po križovatku „Pred Sitárkou" v Čiernom Balogu, kde sa rozdeľujú cesty smerom Hriňová a smerom do obce až po časť Dobroč. Tento úsek bol dlhé roky pre zlý stavebno-technický stav pre osobnú aj nákladnú dopravu uzavretý a je uzavretý až dodnes. Pre autá je naozaj ťažko prejazdný, až neprejazdný, využívajú ho len Lesy SR aj to v už malej miere a Čiernohronská železnica v rámci svojej starostlivosti o úzkokoľajovú železničnú trať. Táto cesta patrila až do roku 2014 Banskobystrickému samosprávnemu kraju. Starostlivosť kraja o tento úsek cesty spočívala hlavne v starostlivosti o obnovu uzávierky cesty, občas doplnili dopravné značky, ktoré zakrátko samozrejme zmizli. Vízia, čo ďalej, nebola žiadna. Preto sa vedenie obce Čierny Balog na podnet starostu obce rozhodlo odkúpiť tento úsek cesty, keďže je v jej katastri. Kraj sa cesty rád zbavil s podmienkou, že bude odpredaná celá cesta aj cez miestnu časť Krám až po spomínanú križovatku. Cena za pozemky – 1 euro, za teleso cesty – 1 euro. Sami sme si kládli otázku, čo urobí obec s cestou v takom stave, keď náš VÚC s ňou neurobil nič a pritom má viac možností, viac peňazí? Nemáme dosť problémov s obecnými cestami? Obavy boli, ale dnes už vieme, že to bol dobrý vizionársky krok. Cesta je teda majetkom obce Čierny Balog od križovatky Sv. Ján a bola rozhodnutím ministerstva vyradená z cestnej siete, aby už nefigurovala ako oficiálna cesta III. triedy a aby navigácie už vodičov nenavádzali na túto najkratšiu trasu na Balog. I keď sa to ešte stále môže stať. Úsek cesty Hrončianskou dolinou je i dnes uzavretý a patrí medzi miestne komunikácie. Už dnes je spracovaný projekt na obnovu tohto 4 km dlhého úseku s pretransformovaním na cyklotrasu – cyklokomunikáciu. Rozpočet projektu je vo výške 565 000 EUR. S automobilovou prepravou sa tu teda už neuvažuje. Zostáva už len nájsť vhodný zdroj financií na realizáciu tohto projektu. Ako inak, veríme, že budeme úspešní v eurofondoch. Možnosť dáva napr. Integrovaný regionálny operačný program. Čakáme na vhodnú výzvu a jej podmienky, ktoré bude potrebné splniť. Taktiež nájsť finančné prostriedky na spolufinancovanie projektu, ktoré býva obvykle vo výške 5% (cca 28 000 eur). Žiadateľom o nenávratný finančný príspevok z eurofondov môže byť len vlastník, teda obec Čierny Balog. Keďže sa však tento projekt netýka len tejto obce, ale v podstate celého regiónu, okolitých obcí, nič nebráni v prípade ochoty a záujmu združiť verejné prostriedky na financovanie projektu a pomôcť tak tejto dobrej veci a myšlienke. To je už ale záležitosťou štatutárov a zastupiteľstiev jednotlivých obcí. Vízia je teda jasná, urobiť z úseku tejto cesty krásnou Hrončianskou dolinou kvalitnú cyklotrasu, ktorá by bola využívaná nielen pre cyklistov, ale aj pre letný biatlon, či in-line korčuľovanie. Druhou etapou by bolo vybudovanie potrebnej vybavenosti tejto cyklotrasy – oddychové miesta, infotabule, táborisko, prípadne minikemp pri Čiernom Hrone. Bol by to ďalší produkt cestovného ruchu v regióne a príklad ideálneho využitia potenciálu tejto doliny, v ktorej by v symbióze s ohľadom na životné prostredie vedľa seba spolunažívali tri koridory – železnička, Čierny Hron a cyklotrasa. Verím, že sa to stane v blízkej dobe skutočnosťou.

Mgr. Róbert Hlaváčik

ČO NÁS PÁLI...

Vyjadrujem veľké sklamanie z toho, že NIEKTO sa rozhodol konať bez vedomia Komisie životného prostredia pri OcÚ vo Valaskej. Začalo to krásnymi lipami v materskej časti Valaskej minulý rok a žiaľ, pokračovalo to tento rok vypílením krásnych 12 zdravých stromov na Októbrovej ulici a ďalších 4 stromov pri zbernom dvore!! Beriem argument, že obyvatelia Tehelnej ulice sa deň čo deň báli, že vysoké smreky im padnú na dom, ale tie borovice, ktoré boli úplne mimo, neohrozovali nič a nikoho. A necháme si tam brezy, ktoré sú **alergénom**. A koho alebo čo ohrozovali krásne ihličnaté stromy pri zbernom dvore, vie len .... má toto logiku??

Pýtam sa, či má vôbec zmysel, že tu máme komisiu pre ochranu životného prostredia, keď sa k nej nedostávajú PODSTATNÉ informácie ?!?!?!

A ešte niečo:

1. škoda, že sa v našej obci nerobí **VŠETKO** tak extra rýchlo a pedantne, ako keď sa 23. a 24. marca 2016 pílili stromy a následne sa robil poriadok na Októbrovej ulici. Do poslednej piliny krásne vyzbierané, človek by ani nepovedal, že tam kedysi boli stromy.

2. škoda, že za toto nebude **NIKTO NIKDY** potrestaný!

3. škoda, že **DREVO**, resp. kubíky z neho nebudú prospešné pre nás všetkých, ale len ...

Všetkým nám (vám) prajem, aby sa nám už konečne otvorili oči a aby sa naša zeleň, ktorú nám môžu závidieť široko-ďaleko nestrácala postupne pred očami!

V jednom spílenom pníku nechali za sebou spomienku, krásny slovenský znak – dvojkríž! Raz niekto múdry povedal: **„Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane!“** platí to ešte????

PaedDr. Matúš Magera
predseda Komisie ŽP v našej obci

Spadnuté oplotenie - pýtame sa: „Čo s tým?“

Pred pár týždňami po intenzívnych dažďoch došlo k zosuvu pôdy na Ulici pod Hrbom, čím došlo k spadnutiu oplotenia záhrady pod ulicou u p. Aleny Daxnerovej. Plot bol naklonený a narušený už niekoľko rokov z dôvodu neodborného osadenia plotu pri výstavbe - asfaltovaní Ulice pod Hrbom. Keď sa niektorí obyvatelia - majitelia pozemkov na uvedenom úseku ozvali, že ten plot nie je urobený dobre a dlho nevydrží, tak vtedajší predstavitelia obce hrdo odvetili, že buďte radi, aspoň máte nový plot. Prešlo pár rokov a panelové osadenie, na ktorom bolo oplotenie, sa vplyvom poveternostných podmienok začalo nakláňať a na niektorých miestach dosť nebezpečne. Plot, ako aj oporné panely sa nakláňali, predstavenstvo obce prišlo, pozrelo, zhodnotilo a nič. Prišiel február 2016 a po daždivom období v jeden piatkový večer oporné panely aj s oplotením nevydržali. Jediné šťastie, že sa nikomu nič nestalo. Zástupcovia obce zasa prišli, zhodnotili, označili úsek výstražným označením a zasa nič. Ľudia chodia na OcÚ, volajú, atakujú, dovolávajú sa spravodlivosti. Niektorí poslanci sľubujú, sú otvorení voči riešeniu problému, niektorí sú ľahostajní a niektorí predstavitelia obce sa dokonca zatajujú. Obyvatelia Ulice pod Hrbom sa obávajú, že dôjde aj k zosunu a poškodeniu cesty. Ide leto, deti to zasa bude lákať von. Ich zvedavosť je niekedy veľmi veľká, čo keď niektoré z nich bude v nesprávny čas na nesprávnom mieste? Ešte sú tam panely a oplotenie, ktoré drží možno len silou vôle. Budeme čakať, až kým sa niečo vážnejšie nestane? Tak si myslím, že obyvatelia Ulice pod Hrbom ako aj Partizánskej cesty sa obávajú oprávnene. Preto sa pýtame vedenia obce: „Je tu jar, čo s tým?“ Opäť ostaneme len pri prázdnych sľuboch?

obyvatelia Ulice pod Hrbom a Partizánskej cesty

Podpaľač

Kto to nemá v poriadku v hlave,
či so srdcom,
ten sa veru ľahko stane
podpaľačom.

Za vlastné chyby
viní druhých.
Svet je vraj nespravodlivý,
lebo nevlastní to,
čo vlastnia iní.

Tak nech trpia všetci!
Spravodlivá zlosť
mu horí v srdci.
Môcť byť aspoň na chvíľu
stredobodom vesmíru,
nebezpečný a mocný.

„Nech sa len rozhorí
môj plameň zlosti.
Na Chvatimechu, Lipovej,
Potôčkoch
či v obci.
A plamene, tie mám rád.
Dá sa s nimi krásne hrať.“

Myslí si to veľké dieťa.
Nezáleží na tom,
koľko má rokov.
Pätnásť, či päťdesiat.

Nedaj sa vysmiať,
milý podpaľač,
a tebe podobní.
Zmúdrieť vám treba,
liečiť sa a dorásť.
Nič viac!

Keď vám raz samým bude
horieť za zadkom,
keď vám zhorí majetok, či dom,
potom vám svitne,
že za to, akí a čí ste,
môžete si sami.
Azda vás potom niekto prichýli.
Máme pomerne dobrý systém
sociálny.
Tiež dobrých ľudí je medzi
nami dosť.
Keď vás život naučí móresu,
isto vám radi pomôžu.

Mapava

Monitoring a ochrana žiab vo Valaskej

S príchodom teplých jarných dní sa prebúdzajú a na svoje reprodukčné obdobie chystajú aj obojživelníky. Ich prvá cesta z miesta, kde zimovali, vedie k vode, kde kladú vajíčka. Práve táto trasa často vedie cez cestu, na ktorej predčasne končí ich život pod kolesami áut.

Každoročne som bola znepokojená množstvom mŕtvych žiab v materskej časti Valaskej. Migrácia ropúch trvá v tejto lokalite asi dva týždne a jej dĺžka je vo veľkej miere závislá od počasia /predovšetkým od teploty a vlhkosti/. Na internete som si prečítala články o spôsobe ochrany týchto obojživelníkov. Jedným z najúčinnejších opatrení je vybudovanie špeciálnych podchodov s navádzacím zariadením, ktoré umožňujú bezpečný prechod žiab popod cestu. Na takéto riešenie je potrebné veľké množstvo financií.

Vďaka pomoci zo strany OcÚ vo Valaskej bola sezónne v čase migrácie obojživelníkov umiestnená dopravná značka POZOR OBOJŽIVELNÍKY! na dvoch miestach v materskej časti Valaskej. V súčasnosti je možné riešiť problém úhynu žiab na vozovke len každoročným budovaním záchytných zábran, spoza ktorých sa ropuchy zbierajú a ručne sa prenášajú na druhú stranu cesty. Tri dni nám trvalo založenie fólií. Hlavný problém je, že tento úsek je rozdelený bránami do domov a garáží. Ochranná fólia sa nedá umiestniť všade, a tak sa nám stávalo, že žaby prechádzali vedľa ochranných fólií. Zradilo nás aj počasie – teplé dni prišli rýchlejšie, ako sme predpokladali, a prvý ťah žiab sme nezachytili. Na druhý deň sme narátali 44 mŕtvych živočíchov. Našťastie sa potom ochladilo a počas ďalších dní fólia zachránila minimálne 200 žiab, ktoré boli prenesené na druhú stranu cesty.

Chceme sa poďakovať OcÚ vo Valaskej, ktorý sa postaral o zakúpenie fólií a dopravných značiek. Veľká vďaka patrí pani Kurekovej a pracovníkom VPP, slečne Ing. Murínovej, ktorí pomáhali pri zakladaní ochranných fólií a ďalším pracovníkom VPP, ktorí prenášali žaby v dopoludňajších hodinách. Popoludňajšie prenášanie bolo zabezpečené žiačkami zo ZŠ J. Simana spolu s vyučujúcimi - PaedDr. Magerom a Ing. Slezákovou.

Myslím si, že budúci rok budeme mať viac skúseností aj so založením fólie a tak verím, že zachránených obojživelníkov bude oveľa viac.

Pozorovanie chránených obojživelníkov – ropúch bradavičnatých bude súčasťou prác žiačok ZŠ J. Simana T. Koľajovej a P. Zelenčíkovej na biologickú olympiádu a celoslovenskú súťaž Envitalent. Ropuchy sú veľmi užitočné, ničia veľké množstvo hmyzu a slimákov.

Dúfame, že v ďalších rokoch do akcie zapojíme aj viac pomocníkov – nadšencov z radov verejnosti. Významnú úlohu zohráva akcia aj v environmentálnej výchove.

Ing. Slezáková (člen komisie ŽP)

Zápisnica č. 2/2016 z rokovania Komisie životného prostredia, poľnohospodárstva a prírodných hodnôt Obecného zastupiteľstva vo Valaskej, konaného dňa 14. 4. 2016 v zasadačke Obecného úradu vo Valaskej

Prítomní: - podľa prezenčnej listiny
- ospravedlnení: Ing. Blahút, Mgr. Náterová
- hostia: zástupca Urbáru – p. Dianiška, poslanec OcZ Ing. Bánik

Program zasadnutia:
1. Otvorenie zasadnutia
2. Kontrola odporúčaní členov a referentov komisie ŽP zo stretnutia 4. 2. 2016
3. Aktuálne akcie týkajúce sa životného prostredia
   a. Vyčistime si naše Potôčky – 4. ročník
   b. Vyčistime si obec - 6. ročník
   c. Ochrana a monitoring obojživelníkov v materskej časti Valaskej
4. Podnety od občanov
   a. Výrub stromov - Októbrová ulica
   b. Výrub stromov – zberný dvor
   c. Cesta na Lipovej pod jaskyňou
   d. Odchyt holubov – Hronská ulica
5. Prepadové územie nad tajchom materská časť Valaskej – aktuálne informácie
6. Diskusia – rôzne
7. Záver

K bodu č. 1

Predseda komisie PaedDr. Magera privítal prítomných na ôsmom zasadnutí a informoval ich o programe stretnutia.

K bodu č. 2

Členovia komisie si prešli všetky odporúčania zo stretnutia 4. 2. 2016. PaedDr. Magera zisťoval, ako sa splnili odporúčania a úlohy z posledného stretnutia:
- odvolanie M. Zelenčíka a vymenovanie Ľ. Múku – úloha **splnená**,
- vstúpenie do jednania s AEG, s.r.o. v zastúpení RNDr. Putiška PhD. – úloha **splnená**,
- Ing. Slezáková zápis zápisnice – úloha **splnená**,
- referentka Trnková Generál zelene obce Valaská – úloha **nesplnená** z dôvodu PN,
- referentka Trnková VZN o ovzduší predložiť poslancom – úloha **splnená**,
- referentka Murínová článok do VH týkajúci sa nakladania s odpadom od poľnohospodárov – úloha **splnená**,
- referentka Murínová podnety od pani Pastírovej – úlohy **splnené**, jeden v **plnení** (rodina Bartošovcov napojenie sa na kanalizáciu).

Predseda komisie ŽP skonštatoval, že **6 úloh** bolo **splnených, 1 nesplnená, 1 v plnení.**

K bodu č. 3

Predseda PaedDr. Magera a zapisovateľka Ing. Slezáková informovali o najbližších akciách:

a. Vyčistime si Potôčky – 4. ročník

Zraz všetkých občanov, ktorí chcú priložiť svoju ruku k dielu je pred hasičňou v sobotu 16. 4. 2016 o 11.00.

b. Vyčistime si obec – 6. ročník

Akciu organizuje OcÚ spolu so žiakmi ZŠ Jaroslava Simana v stredu 20. 4. 2016. K akcii sa pripájajú učitelia a žiaci zo Špeciálnej školy vo Valaskej, z Materskej škôlky vo Valaskej a dôchodcovia z Jednoty dôchodcov vo Valaskej. Po brigáde budú mať žiaci ZŠ Jaroslava Simana ekokoncert **ECO Mobility Tour**, ktorý financuje OcÚ vo Valaskej ako odmenu pre žiakov za ich dobrovoľnícku činnosť.

c. Ochrana a monitoring obojživelníkov v materskej časti Valaskej – pilotný ročník

Každoročne tu zahynie množstvo žiab pod kolesami áut, preto sme v spolupráci s pracovníkmi OcÚ založili ochranné fólie, aby žaby nemohli vojsť do cesty. Boli tu aj umiestnené dopravné značky z obidvoch strán cesty – „Pozor obojživelníky!". Do dnešného dňa bolo prenesených a zachránených okolo 200 zákonom chránených žiab – ropúch bradavičnatých. V prenášaní žiab cez cestu sa striedalo viacero dobrovoľníkov. Dve žiačky zo ZŠ Jaroslava Simana použijú toto pozorovanie na okresnú biologickú olympiádu v Brezne a celoslovenskú olympiádu Envitalent. ***Veľká vďaka*** patrí pani Kurekovej a členom VPP, ktorí výraznou pomocou prispeli k založeniu ochranných fólií. Ing. Slezáková bude mať za úlohu napísať článok do VH a PaedDr. Magera bude mať za úlohu priložiť k článku koláž zachránených žiab z tejto oblasti.

K bodu č. 4

a. Výrub stromov - Októbrová ulica

Podnet dala poslankyňa Pastírová. Predseda komisie PaedDr. Magera vyjadril obrovské sklamanie, že bolo vyrúbaných 12 zdravých stromov. Legislatívne bolo všetko v poriadku, ale nikto z Komisie ŽP nebol dopredu upovedomený. Nikto to nemohol dopredu pripomienkovať. Bolo tu vyrúbaných 9 borovíc, ktoré nemajú plytký koreňový systém ako smreky, ktoré víchrica môže ľahko pováľať, a tým by mohli vzniknúť škody na majetku občanov.

Stanovisko komisie:

Komisia vyjadrila sklamanie, ale plne rešpektuje dodržanie zákona. Do budúcnosti odporúča, aby obec podávala informácie Komisii ŽP tak, aby vedeli vopred o takýchto akciách.

b. Výrub stromov – zberný dvor

Podnet dal PaedDr. Magera. Boli vyrúbané 4 stromy pri zbernom dvore. Referentka Trnková informovala, že boli vyrúbané na príkaz starostu, pretože tu budú zabudované kamery na monitorovanie ukladania nelegálneho odpadu.

Stanovisko komisie:

Komisia vyjadrila sklamanie, ale plne rešpektuje dodržanie zákona. Do budúcnosti odporúča, aby obec podávala informácie Komisii ŽP tak, aby vedeli vopred o takýchto akciách.

c. Cesta na Lipovej pod jaskyňou

Podnet dala poslankyňa Pastírová. Pán Dianiška */zástupca Urbáru/* informoval o úprave cesty na Lipovej. Správa od pána Dianišku je súčasťou zápisnice ako príloha 1. Členovia Komisie ŽP si vypočuli stanovisko, ďalšie riešenia patria do kompetencie OcÚ.

Stanovisko komisie:

Komisia berie na vedomie informáciu od pána Dianišku, zároveň odporúča, aby obec vstúpila do jednania s Urbárom o prípadnej úprave cesty na Lipovú, ktorá je nebezpečná.

d. Odchyt holubov – Hronská ulica
Podnet od pani Nátherovej, že sa tu zdržujú holuby a znečisťujú okolie. Pán Múka uviedol, že holuby sú tam, kde ich ľudia kŕmia. Pán Bánik uviedol, že opatrenia by mali byť preventívne, osveta občanov, cez rozhlas ich upozorniť, aby nekŕmili holuby.
Stanovisko komisie:
Komisia odporúča OcÚ vyriešiť túto žiadosť s dotknutou osobou a prijať preventívne opatrenia.

K bodu č. 5
Pani Trnková informovala o tom, v akom stave je riešenie problematiky prepadového územia nad Tajchom. Dňa 13. 4. 2016 RNDr. Putiška PhD. jednal s pánom starostom a dohodli si postup prác. Pán Múka informoval o tom, že sa objavil nový prepad v materskej časti Valaskej. Ing. Bánik sa spýtal, že či obec hľadala aj iný spôsob financovania tohto prieskumu, mal na mysli štátne inštitúcie, napr. štátnu ochranu prírody.
Stanovisko komisie:
Komisia berie na vedomie správu od referentky Trnkovej a žiada, aby sme boli vopred informovaní o postupe všetkých prác /menovite pán Múka a pán Pacera/. Obec má zistiť aj iné možnosti financovania tohto projektu.

K bodu č. 6
V diskusii vystúpil pán Hucík, ktorý sa spýtal, či počas akcie Vyčistime si obec prídu deti čistiť aj na Piesok. Ing. Slezáková informovala, že nie, pretože by sa nestihli vrátiť do školy na ekokoncert.

Pán Pacera upozornil, že na ceste na Lipovú sú po úpravách Urbárom veľmi labilne uložené skaly. Veľa občanov Valaskej sem chodí na prechádzky a je to nebezpečné.

Ing. Slezáková požiadala o odpoveď, prečo nebol uskutočnený výrub stromov v areáli ZŠ Jaroslava Simana a na ulici TDH. Žiadosť dávala pani riaditeľka ZŠ J. Simana a pani Bošeľová ešte na jeseň 2015 a nedostali žiadne stanovisko od OcÚ vo Valaskej.

K bodu č. 7
Predseda komisie PaedDr. Magera poďakoval prítomným za účasť, vyjadril nádej, že aj teraz sa členom komisie a zamestnancom OcÚ všetky úlohy do ďalšieho obdobia podarí splniť a rokovanie komisie ukončil.

Odporúčanie komisie ŽP, poľnohospodárstva a ochrany prírodných hodnôt pre Obecné zastupiteľstvo vo Valaskej, štatutára obce Valaská a Obecný úrad vo Valaskej.

1. Komisia odporúča OcÚ vstúpiť do jednania s Urbárom na konečnú úpravu cesty Lipová.
2. Komisia odporúča OcÚ zistiť iné možnosti financovania geofyzikálneho prieskumu podzemných priestorov prepadového územia v obci Valaská.
3. Komisia poveruje Ing. Slezákovú zápisom zápisnice.
4. Komisia odporúča OcÚ vyriešiť žiadosť ohľadom odchytu holubov s dotknutou osobou a prijať preventívne opatrenia.
5. Komisia poveruje referentku Trnkovú na najbližšie zasadnutie komisie ŽP predložiť cenové ponuky „Generál zelene obce Valaská".
6. Komisia poveruje Ing. Slezákovú napísať článok do VH týkajúci sa 6. ročníka akcie Vyčistime si obec a článok týkajúci sa Ochrany a monitoringu obojživelníkov v materskej časti Valaskej s poďakovaním pre pani Kurekovú a pracovníkov VPP za pomoc pri zakladaní ochranných fólií.
7. Komisia poveruje predsedu komisie PaedDr. Mageru pripraviť obrázkovú koláž, ktorá bude súčasťou tohto článku.
8. Komisia odporúča OcÚ, aby počas akcie „Vyčistime si obec" išli čistiť aj na Piesok.
9. Komisia poveruje referentku Trnkovú, aby napísala odpoveď pani riaditeľke ZŠ Jaroslava Simana ohľadom neuskutočneného výrubu stromov v areáli základnej školy a tiež pani Bošeľovej ohľadom neuskutočneného výrubu na ulici TDH.

Zapísala Ing. Zuzana Slezáková

Krajská súťaž v prednese poézie a prózy

Dňa 14.4.2016 sa naši najlepší recitátori zúčastnili krajskej súťaže v prednese poézie a prózy špeciálnych základných škôl v Brezne. Po niekoľkých týždňoch prípravy predviedli recitátorské umenie pred kamarátmi recitátormi. Na súťaži sa zúčastnilo 15 škôl z celého Banskobystrického kraja. Dvom našim žiakom sa podarilo získať prekrásne druhé miesto. Miške Pavlovskej v kategórii poézia 4. - 6. ročník a jej bratovi Miškovi Pavlovskému v kategórii poézia 1.- 3. ročník. Všetkým našim žiakom za reprezentáciu ďakujeme a prajeme im veľa úspechov v ďalšej práci.

Mgr. Boháčiková, Mgr. Bartáková

Povesť o našom regióne

Dňa 16. marca sa žiaci 5. až 9. ročníkov stretli na tematickom dni, ktorý sa niesol v znamení marca – mesiaca knihy. Tohto roku sme si vybrali tému „Povesti z nášho regiónu".
Žiaci 5.- 7. ročníkov čítali a rozoberali Povesť o Ľupčianskom zámku, rozmýšľali nad hlavnými postavami, hlavnou myšlienkou a vytvorili spoločnú osnovu.
Ôsmaci a deviataci sa zamýšľali nad tými istými úlohami, ale v Povesti o Valaskej.
Vybratý žiak z každej triedy spoločnú prácu odprezentoval. Nasledovali hlavolamy, krížovky, hádanky a iné aktivity, zamerané na tému - povesti.
Záverom žiaci každej triedy namaľovali Ľupčiansky hrad a erb obce Valaská, ktoré následne spoločne vyhodnotili.
Poslednou aktivitou bola recitačná súťaž žiakov 1.- 9. ročníkov B, C variantu. Porota vysoko ocenila recitačné schopnosti našich detí, najlepších ohodnotila diplomami a vecnými cenami. Nechýbala ani sladká pochúťka.
Spoločný deň sme vyhodnotili diplomami a sladkosťami, žiaci povedali, čo sa im na ňom páčilo príp. nepáčilo.

Mgr. Mária Baková, ŠZŠI Valaská

Jar sme privítali zdravo

Chlapci z výchovnej skupiny Detského domova vo Valaskej privítali túto jar „zeleným týždňom". Počas neho si pripravovali ovocno-zeleninové jedlá, ktoré si sami naplánovali. Každý deň sa s vychovávateľmi rozprávali o zdravom spôsobe života, zdravých jedlách, športovali, absolvovali dlhé vychádzky do jarnej prírody v okolí Valaskej. Okrem pozorovania zmien v prebúdzajúcej sa prírode zbierali liečivé bylinky na prípravu čajov v zimnom období.

Mgr. Emília Válovčanová

Remeslo má zlaté dno

Odborné učilište internátne Valaská v stredu 13.4.2016 pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Združenia odborných učilíšť Slovenska a Okresného úradu Banská Bystrica usporiadalo Celoslovenskú súťaž odborných vedomostí a praktických zručností v učebnom odbore Stavebná výroba - maliarske a natieračské práce.
Cieľom súťaže bolo rozvíjať a upevňovať u žiakov odborno-teoretické vedomosti, praktické zručnosti, a podporiť ich súťaživosť.
Z celého Slovenska prišli žiaci, ktorí reprezentovali svoje školy. Privítali sme žiakov zo SŠ Hlohovec, SŠI Kysucké Nové Mesto, SŠI Michalovce, SŠI Okoč, SŠI Stará Ľubovňa, SŠI Snina, OUI Prešov, RC Sološnica a našu školu reprezentovali Marek Eremiáš a Matej Kostelný.
Dvojčlenné družstvá súťažili v teoretickej časti formou testu. Úlohou súťažiacich v praktickej časti bolo pripraviť stenu k náteru primalexovou a akrylovou farbou a samotný náter steny. Dôležité bolo správne orezanie steny od plafónu a netradičné orezanie sokla vlnovkou. Na prácu družstiev dohliadala vylosovaná odborná komisia, pod odborným dozorom pani predsedníčky PaedDr. Jany Kandrikovej, riaditeľky SŠI Snina a podpredsedu Ing. Jozefa Ličku, zástupcu riaditeľa SŠI Kremnica. Hovorí sa, že remeslo má zlaté dno a že remeselníkov je čím ďalej, tým menej. V odborných učilištiach na Slovensku sa každoročne prezentujú na celoštátnych súťažiach budúci remeselníci v rôznych učebných odboroch, a tak dokazujú svoju šikovnosť, zručnosť, snažia sa reprezentovať svoju školu, ako najlepšie vedia.

Mgr. Iveta Setváková – zrš OUI Valaská

ČO NÁS PÁLI...

V minulom čísle Valaštianskeho hlásnika som na **podnet občanov** vynášala kritické slová na adresu aktivačných pracovníkov a ich koordinátorov. Dúfajúc, že sa niekto z občanov ozve na ich obranu a poukáže aj na tú lepšiu stránku ich práce. Valašťania asi nie veľmi radi píšu, radšej čítajú, tak musím sama uviesť veci na pravú mieru. A keď sa povedalo „A", musí sa povedať aj „B".

Viem, že práca s ľuďmi je ťažká. Máme rôzne povahy, tiež rôzne prostredie, v ktorom sme vyrastali, v ktorom žijeme. A tak, ako som písala, sú medzi nami aj takí, aj takí. Šikovní, pracovití, ale aj tí druhí, ktorým robota, akákoľvek, až tak nevonia, no peniaze na prežitie tiež potrebujú. Dnes chcem písať o tých šikovných. Nie som však vševed a nespomeniem všetkých, tak aspoň tých, ktorých som aj ja vídavala pri práci: partia Kupčokovcov, partia pani V. Lacíkovej, chlapi na autách a iní. Určite si zaslúžia aj poďakovanie za pomoc pri migrácii žiab. Zároveň chcem vyzdvihnúť tých, ktorí prácu koordinujú a robia, čo je v ich silách.

Minulým článkom som chcela len pripomenúť, že občania si ich prácu všímajú a posudzujú. Žiaľ, nepochopí to ten, kto si to neskúsi. Jedna z koordinátoriek sa na túto tému krásne vyjadrila. Asi v takomto zmysle, že **keby len jeden týždeň aktivační pracovníci nepracovali, vtedy by sme zbadali, koľko práce urobia a koľko jej treba dennodenne urobiť, aby obec bola čistá.** A má pravdu. Každá práca je dôležitá. Uvidíme, ako sa budeme snažiť my všetci v rámci podujatia **„Vyčistime si obec"**. Ako nám na čistote obce skutočne záleží. Nedávno si kráčam po Valaskej za nákupmi. Predo mnou mladá žena. Hrabe sa vo vreckách a keď z nich ruky vytiahne, na zem padá ich nepotrebný obsah, i keď odpadkové koše nie sú tak ďaleko od nej. Čo vy na to, milí občania? Buďme prísni aj na seba. Mimochodom, dozvedela som sa aj dôvod zbierania snehu do vriec a následné vysypanie na zberný dvor. Bolo tam veľa skla z rozbitých fliaš. Som rada, že sa to ozrejmilo.

Mgr. Mária Pacerová

Deň Zeme je tu zas,
žiaci ZŠ vyrážajú skrášliť svet okolo nás.
Dostali sme vrecia, úseky,
zbierať máme všetky odpadky.
Zostalo za nami mnoho vriec,
neporiadku nikdy nebude koniec.
Tak si človek, občan, uvedom,
prírodu chráň ako vlastný dom.
Ušetríš tým žiakom robotu,
urobíš tým aj sebe dobrotu.
Dýchať budeš čistý vzduch,
na prechádzkach prírodou nepocítiš hnus.

RNDr. Mariana Rafajová

Dňa 20. apríla 2016 vyrazili žiaci ZŠ do okolia Valaskej, aby vyzbierali odpad, ktorí nenarobili len žiaci, ale hlavne občania, ktorým na tom, kde žijú, nezáleží. Je smutné, že len žiaci a pár dôchodcov sú tými, ktorým záleží na tom, kde žijú.

Našli sme mnoho miest, kde bol taký veľký neporiadok, až sme my, učitelia, nemali odvahu (bránil nám strach, že sa deti zranía, nakazia, prídu k úrazu), aby sme ich pustili urobiť tam poriadok.

RNDr. Mariana Rafajová a učitelia ZŠ J. Simana vo Valaskej

Vyčistime si obec - 6. ročník

Znovu je tu jar a s ňou aj čistenie a upratovanie. Akcia **Vyčistime si obec** má už šiesty ročník. Keď som organizovala prvý ročník, tak som si myslela, že po niekoľkých rokoch už nebude čo čistiť a s veľkými čiernymi skládkami sa vysporiadame. Ale kdeže! Miesta – pod kravínmi v starej Valaskej a svah pod farou sú hanbou pre celú obec. Príroda tieto miesta na jar zakryje zeleňou, ale odpadky sa nestratia. Stačí, ak pocestujete do Brezna vlakom a budete sa dívať napravo. Nestihnete sa čudovať, čo všetko je pohádzané dolu svahom pod farou. Z auta to totižto nevidno.

Ako keby sa niektorí nechceli poučiť. Alebo žeby na niekoho platili len tvrdé pokuty?

Pri čistení nám tradične pomohli členky Jednoty dôchodcov vo Valaskej s dobrou náladou a s príkladom pracovného nasadenia. Veľká vďaka, že si každý rok nájdete čas na mladú generáciu, veď nie nadarmo sa vraví, že v práci treba ísť príkladom.

Zostáva nám len veriť, že tých, ktorí nerozhadzujú odpadky po obci a nenosia odpadky do lesa ani do kríkov na okraji obce bude stále viac a viac a že v budúcnosti budeme mať účinnú legislatívu, aby sme mohli takýchto úmyselných znečisťovateľov potrestať /pretože prax nám ukazuje, že dobrým slovom a príkladom to nejde!/

Ďakujeme všetkým zúčastneným za pomoc.

žiaci ZŠ Jaroslava Simana a Ing. Z. Slezáková
koordinátorka ekologickej výchovy

Vyčistime si naše POTÔČKY

Bola sobota 16.4.2016 a my sme sa už po štvrtý raz rozhodli, že si vychádzku do Potôčkov „spríjemníme" zberom odpadkov, ktoré sme si tam my - nedbalí ľudia - narozhadzovali. Vyzeralo to na veľkú akciu. Plagáty, zastupiteľstvo, rozhlas... Nakoniec sme sa stretli desiati dobrovoľníci, čo je na obec s počtom obyvateľov okolo 3500... čo ja viem? Celkom smutné číslo. Popravde, vôbec ma to neprekvapilo. Za tých pár rokov, čo si všímam ľudí okolo seba, viem, že majú iné záujmy ako dobrovoľne a hlavne zadarmo niečo urobiť pre našu prírodu. V podstate nejde len o prírodu, ale celkovo sa z nás ľudí vytráca to chcenie vykonávať niečo dobré a nezištné pre iných.

Keď sme boli zbierať odpadky prvýkrát, boli sme len dvaja a boli sme zhrození, koľko toho bolo a čo všetko sme našli. No teraz, po štyroch rokoch začínam vidieť výsledky. Nedá sa povedať, že sme sa už naučili, že les nie je odpadkový kôš, ale je toho podstatne menej. Tento rok sme nazbierali desať vriec, čo je oproti minuloročným 17 vreciam celkom pekné číslo.

Stretla som sa s názormi typu, že načo to zbierame za druhými, veď zase niekto príde a znečistí to tam. No to je síce pravda, ale ako má ten niekto vedieť, že sa to nerobí, keď mu to nikto nepovedal. Možno sa to zdá niekomu smiešne a samozrejmé, ale nie všetci sme boli vedení k tomu, aby sme si vážili tieto hodnoty. A tak my, čo „vieme", čo sa má a čo nie, poďme tým, čo to nevedia, príkladom. Veď najľahšie je odsúdiť, pošomrať si a ďalej si žiť týmto naším, nie vždy správnym, spôsobom života. Mne veľmi blízky človek hovorieval: „Neukazuj prstom na iných, ale najprv sa pozri na seba, či nie si taká istá!" A mal pravdu, každý musí začať od seba. Nie som človek, ktorý by za sebou nechával neporiadok v tom materiálnom zmysle. Neraz sa mi však stalo, že som do prírody prišla s nepeknými myšlienkami a s úmyslom načerpať si energiu, teda len brať. A to je to isté, ako keď niekto vyhodí do hory za tašku smetí, pretože naše myšlienky sú už počiatky činov. Mali by sme sa tiež naučiť, že nemôžeme stále iba brať, ale musíme začať aj dávať. Dávať kúsok zo seba, pretože ako hovorí prírodný zákon, „len dávaním môže sa tiež prijímať". Je potrebné to dodržiavať kvôli rovnováhe, ktorá je v prírode tak nevyhnutná.

Touto cestou by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorí si našli čas a prišli pomôcť, obecnému úradu, ktorý nám poskytol vrecia a Adamovi Vichrovi – ten nám pomohol pri zvážaní vriec. Moje veľké ďakujem patrí aj človeku, ktorý ma naučil milovať prírodu, vidieť veci krajšie, aké sú a ktorý toto všetko so mnou začal, ale dokončiť nemohol.

Tak teda usilujme sa o čistotu myšlienok, vážme si hodnoty, ktoré si vážiť máme, a nezabúdajme, že len s láskou v srdci dokážeme vytvoriť krajší svet.

Ing. Dominika Schallerová

Zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad (konáre, tráva) sa bude vykonávať každý párny týždeň v pondelok a utorok v novej Valaskej, v stredu a vo štvrtok v starej Valaskej a v piatok na Piesku. Termíny zberu sú zverejnené aj na internetovej stránke obcewww.valaska.sk. Je potrebné, aby boli konáre a tráva od seba oddelené.

PLÁN
zberu biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad v obci Valaská na kalendárny rok 2016

nová Valaská		materská časť Valaskej		Piesok	
Dátum zberu	Deň	Dátum zberu	Deň	Dátum zberu	Deň
04.04.2016	pondelok	06.04.2016	streda	08.04.2016	piatok
05.04.2016	utorok	07.04.2016	štvrtok	22.04.2016	piatok
18.04.2016	pondelok	20.04.2016	streda	06.05.2016	piatok
19.04.2016	utorok	21.04.2016	štvrtok	20.05.2016	piatok
02.05.2016	pondelok	04.05.2016	streda	03.06.2016	piatok
03.05.2016	utorok	05.05.2016	štvrtok	17.06.2016	piatok
16.05.2016	pondelok	18.05.2016	streda	01.07.2016	piatok
17.05.2016	utorok	19.05.2016	štvrtok	15.07.2016	piatok
30.05.2016	pondelok	01.06.2016	streda	29.07.2016	piatok
31.05.2016	utorok	02.06.2016	štvrtok	12.08.2016	piatok
13.06.2016	pondelok	15.06.2016	streda	26.08.2016	piatok
14.06.2016	utorok	16.06.2016	štvrtok	09.09.2016	piatok
27.06.2016	pondelok	29.06.2016	streda	23.09.2016	piatok
28.06.2016	utorok	30.06.2016	štvrtok	07.10.2016	piatok
11.07.2016	pondelok	13.07.2016	streda	21.10.2016	piatok
12.07.2016	utorok	14.07.2016	štvrtok	04.11.2016	piatok
25.07.2016	pondelok	27.07.2016	streda		
26.07.2016	utorok	28.07.2016	štvrtok		
08.08.2016	pondelok	10.08.2016	streda		
09.08.2016	utorok	11.08.2016	štvrtok		
22.08.2016	pondelok	24.08.2016	streda		
23.08.2016	utorok	25.08.2016	štvrtok		
05.09.2016	pondelok	7.09.2016	streda		
06.09.2016	utorok	08.09.2016	štvrtok		
19.09.2016	pondelok	21.09.2016	streda		
20.09.2016	utorok	22.09.2016	štvrtok		
03.10.2016	pondelok	05.10.2016	streda		
04.10.2016	utorok	06.10.2016	štvrtok		
17.10.2016	pondelok	19.10.2016	streda		
18.10.2016	utorok	20.10.2016	štvrtok		
31.10.2016	pondelok	03.11.2016	štvrtok		

Ak občan potrebuje vykonať zber BRO (oddelene tráva a oddelene konáre), je potrebné, aby ho najneskôr v deň zberu ráno vyložil pred svoj rodinný dom. Zber bude prebiehať každý druhý týždeň v mesiaci.

Spevokol Lipka na oslavách 120. výročia narodenia J. C. Hronského

21.februára mal spevokol Lipka možnosť zúčastniť sa osláv 120.výročia narodenia spisovateľa Jozefa Cígera Hronského a prispieť svojím vystúpením k ich dôstojnému prie-

behu. Oslavy, ktoré organizovala Matica slovenská, sa konali v Divadle J.G.Tajovského vo Zvolene.

Pred samotným slávnostným programom bola v parku pred Divadlom J.G.Tajovského odhalená busta J.C.Hronského. Program otváral náš spevokol Lipka hymnickou piesňou Hoj, vlasť moja. Zaspievali sme aj naše obľúbené piesne V tej našej dedinke a Janíčko žltovlas. Záver programu patril hymne Matice slovenskej Kto za pravdu horí, ktorú s nami spievalo celé publikum.

Vo svojich príhovoroch vzdali úctu tomuto človeku predstavitelia Matice slovenskej a predstavitelia mesta Zvolen. Ako na rodinného príslušníka naňho zaspomínala jeho neter pani Mária Macuľová, ktorá jeho život a osudy priblížila pred niekoľkými rokmi i žiakom našej školy.

Zaujímavosťou programu bolo vystúpenie detí – víťazov krajského kola súťaže v prednese povestí. Táto súťaž sa koná každoročne na počesť J.C.Hronského pod názvom Šaliansky Maťko.

Zo života Jozefa Cígera Hronského

Narodil sa 23.februára 1896 vo Zvolene. Pracoval ako učiteľ, neskôr bol tajomníkom a správcom Matice slovenskej. Ako jej správca naplno rozvinul jej vydavateľskú a výskumnú činnosť. Zaslúžil sa o založenie tlačiarne Neografia v Martine, ktorá mala šíriť slovenskú literatúru v lacných edíciách medzi slovenský ľud. 19 rokov redigoval časopis Slniečko, ktorý vychádza dodnes. Nezabudnuteľné sú jeho knihy pre deti – Budkáčik a Dubkáčik, Smelý zajko, Smelý zajko v Afrike, knihy povestí ako napríklad Sokoliar Tomáš, Zakopaný meč, Budatínski Frgáčovci, Kremnické povesti a iné pozoruhodné diela.

V roku 1945 v zložitej politickej situácii a z obáv pred trestným stíhaním musel utiecť do emigrácie. Dostal sa až do ďalekej Argentíny. Aj tu bol naďalej činný – publikoval, v roku 1956 sa stal predsedom Slovenskej národnej rady v zahraničí a v roku 1959 založil Zahraničnú Maticu slovenskú.

Zomrel 13.júla 1960 v argentínskom meste Luján. Po revolúcii 1989 bol plne rehabilitovaný a opäť začali vychádzať jeho diela. V roku 1993 boli jeho telesné pozostatky prevezené na Slovensko a uložené na Národnom cintoríne v Martine.

Mgr. Eva Hanková

Krajina opíc

V istej krajine v srdci Európy dlho všetko plynulo ako v iných krajinách. Občania sa venovali svojim každodenným radostiam a starostiam a všetko navonok vyzeralo v dokonalom poriadku. Až jedného dňa sa pozvalo pár nespokojencov z oblasti slobody zvierat a predniesli požiadavku, aby štátne orgány zakázali chov zvierat v klietkach. Taká radikálna požiadavka sa stretla s odporom časti verejnosti.

- Predsa naše deti sa chcú oboznámiť so zvieratami, aké žijú iba v odľahlých kútoch sveta, a kde ich majú možnosť vidieť, ak nie v zoologických záhradách či v cirkusoch ? - pýtali sa nespokojní občania najskôr sami seba, a neskôr prostredníctvom tlače aj svojich zástupcov v parlamente. Aby názor ochranárov slobody zvierat patrične ovplyvnil mienku zákonodarcov, začali sa najskôr v stovkách a neskôr v desaťtisícoch zhromažďovať ich prívrženci na námestiach väčších miest. Neodradil ich ani tuhý februárový mráz a silný vietor. V rukách držali množstvo transparentov, na ktorých boli podobizne úbohých goríl za mrežami, a mohutným pískaním a krikom tí manifestujúci požadovali slobodu pre úbohé gorily. Vznikla vášnivá debata na najvyššej úrovni a tá sa skončila návrhom revolučného zákona. Nevyhovel síce požiadavke ochranárov práv zvierat ako celku, ale jeho revolučnosť" bola nepochybná. Uvedený ústavný zákon v tej malebnej krajine natrvalo zakázal chov a držanie goríl v klietkach či uzavretých výbehoch. Dôvodová správa k tomuto zákonu každému jasne vysvetlila, že človek má najbližšie ku opiciam a predovšetkým ku gorilám, a ich držanie v klietkach za mrežami je vlastne zásahom do samotných ľudských práv a slobôd. Zákon okamžite nadobudol účinnosť a všetky gorily do tej doby sa nachádzajúce iba v zoologických záhradách, cirkusoch a v málo domácnostiach súkromných chovateľov sa ocitli vo voľnej prírode. Ozvali sa prvé nesmelé hlasy, že tie úbohé gorily vo voľnej prírode nenájdu v tej krajine dostatok obživy a od hladu a chladu sa rýchlo poberú na druhý svet. Občania sa však zmobilizovali na ich ochranu a v hojnom počte prikrmovali voľne pobiehajúce gorily rôznymi dobrotami tým, že ich počet rástol zo dňa na deň. Z pár desiatok jedincov sa za krátky čas tak rozmnožili, že postupne vo voľnej prírode dominovali nad inými dávno v tej krajine žijúcimi zvieratami. Dokonca aj medvede, ktoré roky prichádzali hojne do sídiel miest a dedín, sa pod tlakom goríl postupne stiahli do najtmavších kútov hlbokých lesov. V krátkom čase sa gorily osmelili a z prírody si to zamierili do miest. Občania ich radostne vítali ako svojich bratov a našlo sa aj zopár odvážlivcov, ktorí si do svojich príbytkov zobrali jednu či viac goríl a považovali ich za členov svojej domácnosti. Tí ostatní vidiac prítulnosť goríl tiež zatúžili po tom, aby aj v ich byte či vilke s nimi nejaká gorila, či viac goríl vytvorili spoločnú oázu pokojného súžitia. Netrvalo dlho a v tej krajine bolo už iba ťažko rozoznať gorilu od jej pôvodného obyvateľstva. Asimilácia goríl, či lepšie povedané občanov na gorily prebiehala tak rýchlo a úspešne, že zákonodarcovia jednohlasne odsúhlasili zmenu štátnych symbolov krajiny a do štátneho znaku sa dostala podobizeň gorily a jej pochúťka - olúpaný banán. Už nik nepochyboval, že tá krajina sa naozaj stala domovom goríl a postupne sa stala aj banánovou republikou.

Ako vždy aj v tej krajine sa však našlo pár nespokojencov a žiadali upraviť zákonom nadradenosť pôvodných obyvateľov krajiny nad miešancami či dokonca čistokrvnými gorilami. Nepochodili, pretože v tom čase už parlament krajiny z väčšej časti ovládali gorily a ich potomkovia. Namiesto návrhu na ochranu pôvodného obyvateľstva prijali v parlamente zákon, ktorým sa ako najťažší zločin posudzovali reči a písomné prejavy ohľadne škodlivosti goríl, ich nenásytnej a panovačnej povahy a páchatelia takýchto osočovaní sa na dlhé roky ocitli za mrežami. Nie však v zoologických záhradách, ale v množstve nových väzníc, ktoré gorily prioritne postavili a dali tak pracovné príležitosti vo funkciách väzenských dozorcov svojim potomkom a prívržencom. Nik už nespochybňoval, že gorily sú nadradené nad ostatné živočíšne druhy, a dokonca aj okolité krajiny postupne začali ovládať voľne pobiehajúce a spokojné gorily. Keď sa postupne na námestiach väčšiny veľkomiest krajiny objavili desaťtisíce goríl s transparentami, na ktorých boli ľudské tváre za mrežami alebo na šibeniciach, nastalo konečne všeobecné blaho. Nik sa už nehlásil k ľudskému pokoleniu a všetci boli na večné veky nepostihnuteľnými gorilami...

JUDr. Oto Malík, Júl 2012

K článku krajina opíc

Do redakcie sme dostali článok JUDr. Ota Malíka Krajina opíc, ktorý napísal v júni 2012. Text uverejňujeme na jeho žiadosť v pôvodnom znení aj s dátumom, kedy vznikol.

Redakčná rada

Poslovia slnka a sedem divov sveta

V nedeľu 20. marca výstavná sála kultúrneho domu vo Valaskej ožila prezentáciou literárnej tvorby našej rodáčky MUDr. Ley Weberovej s názvom Poslovia slnka a sedem divov sveta. Autorkiným cieľom bolo predstaviť divákom 8 kníh prečítaním ukážky a doplnením o krátku hudobnú, tanečnú či divadelnú vsuvku.

Lea Weberová je človek nesmierne aktívny a húževnatý. Poháňaná elánom a životným optimizmom sa stále snaží odovzdať ľuďom niečo pekné a poučné. V minulom období 5 rokov viedla divadelno-tanečný súbor Valašťan, na ktorého vystúpenia stále spomína mnoho ľudí. Bola som členkou tohto súboru a mala som tú česť účinkovať aj v jej terajšom programe.

Nacvičovať sme začali už v januári. Vyžadovalo si to dosť trpezlivosti, pretože zosúladiť jednotlivé prvky bolo niekedy náročné. Samotné ukážky z kníh by nevyzneli bez precíteného scénického doplnenia. Neskutočne oceňujem obetavosť hudobníkov - Petra Pisára staršieho a mladšieho, ktorí napriek svojej vyťaženosti v ZUŠ neodmietli spoluprácu, aktívne sa zúčastňovali skúšok a podali vynikajúci výkon. Vyzdvihujem krásu umeleckého spevu Adriany Bundovej a Martina Kureka. Striedal sa v ňom temperament s nostalgiou a neustále nás prenášal do iného sveta. Cením si odvahu a rytmický tanečný prejav manželov Macíkovcov a pána starostu J. Uhrina, ktorý s nami stále spolupracoval a pomáhal nám. Na plátno 7 divov sveta krásne namaľovali naši výtvarníci – Rasťo Turňa so žiačkami. Skrášliť celú miestnosť sa podarilo vďaka perfektnej aranžérskej schopnosti Nora Kučeru.

Samotná prezentácia začínala už o 13.00 hod. pre nahrávanie RTVS. Verejnosť si program mohla pozrieť o 17.00 hod. Cez prvý vstup s názvom VESMÍR sa za čiernou plachtou rozžiarili hviezdy a autorka predniesla úvodnú reč. Potom sme sa cez EGYPTSKÉ PYRAMÍDY preniesli na MACHU PICCHU. Nasledovala CHICHÉN ITZÁ, TÁDŽ MAHAL a VEĽKÝ ČÍNSKY MÚR. Po BABYLONSKÝCH VISUTÝCH ZÁHRADÁCH KRÁĽOVNEJ SEMIRAMIS sa prezentácia ukončila ukážkou z knihy MAJÁK NA OSTROVE FAROS PRI ALEXANDRII, kedy sa opäť rozžiarili za plachtou hviezdičky a pri melódii piesne sa prišli pokloniť všetci účinkujúci. Autorka ocenila ich spoluprácu a pozvala aj divákov na pekne pripravenú recepciu vo vestibule, kde sa mohli všetci spoločne porozprávať a zaspomínať si.

Tento článok chcem zakončiť krátkou výstižnou myšlienkou z knihy Veľký čínsky múr, kde sa neznámy hlas prihovára poslednému drakovi: „**Ach, Jing! Ľudia na planéte Zem už skoro zabudli, čo je to láska. Živia sa len vojnami, závisťou, nenávisťou a mocou peňazí. Zabudli, že chatrč zo slamy, v ktorej sa ľudia smejú, má väčšiu cenu, ako palác, v ktorom ľudia plačú.“**

A preto nestavajme paláce nenávisti, ale tešme sa v slamených chatrčiach z toho, čo je krásne!
Lea, ďakujeme!

Alena Kureková

Pripájam sa k článku pani Kurekovej. Chcem tiež poukázať na jednu peknú myšlienku, ktorých je v jej knihách veľa. Pri scéne s posledným čínskym drakom sa hovorí v súvislosti s vtedajšou čínskou kultúrou /ale platí to pre kultúrnosť všetkých národov aj v súčasnosti/ : ***„To je kultúra národa. Tá nie je v tom, že je niekto bohatý, či vzdelaný, ale v tom, že si vie vážiť iných ľudí. Správať sa k nim slušne a dôstojne.“*** Po programe počas bohatej recepcie autorka darovala prítomným svoju prvú knihu „Cena života“, ktorá je z prostredia Valaskej. Práve som ju dočítala a môžem vrelo odporučiť, naozaj je dobrá. /aj keď sú tam malé chybičky/. Ďakujem pani Weberovej za nové skúsenosti a zážitky.

Mgr. Mária Pacerová

Veľkonočný turnaj 2016

V sobotu 2.apríla sa rekreační hráči stolného tenisu stretli v telocvični základnej školy na tradičnom turnaji, ktorý pripravil náš stolnotenisový oddiel. V priateľskej a družnej nálade sa po vyše štvorhodinových súbojoch zrodila táto výsledková listina:

1. Andrej Skaloš
2. Paľo Budaj
3. Igor Podmanický
4. Miro Makovník
5. Paľo Šmidák
6. Peter Haviar
7. Marcel Gildein
8. Miro Karak
9. Stano Slivka
10. Dušan Sliačan
11. Jozef Kurek
12. Juraj Uhrin
13. Šimon Uhrin

Turnaj podporil starosta obce Juraj Uhrin, ktorý odovzdal najlepším trom hráčom pekné sošky stolných tenistov. Občerstvenie vo forme ovocia priniesol ako obvykle Marek Poliak. Ďakujeme.
Účastníci turnaja vyslovili prianie pokračovať v týchto turnajoch. Nepočítal som ich, ale tuším tento bol už jubilejný - desiaty. Tak ak dožijem, o rok sa stretneme znovu.

Mgr. Ivan Karak

JUBILANTI

marec a apríl 2016

Plnú náruč kvetov, dobrého zdravia i lásky my Vám chceme zo srdca priať, aby ste sa mohli v živote vždy usmievať.
V deň Vášho krásneho sviatku, keď si pripomínate svoj dožitý vek, nech Vám láska srdce hreje, zdravie i šťastie slúži. Tešte sa z lásky, lebo na večnú mladosť lieku niet, nech nikdy nie ste sami, sme tu s Vami a všetkým oslávencom prajeme veľa zdravia, šťastia, lásky a rodinnej pohody.

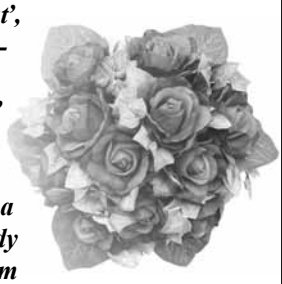

Anna Onofrejová, 85
Ľudmila Zerzanová, 85
Rudolf Spišiak, 85
Jozef Papiež, 85
Darina Medveďová, 80
Mária Cabanová, 80
Jozefína Barboriaková, 80
Ing. Jaroslav Slezák, 80
Zoltán Fábry, 80
Antónia Hauerová, 80
Juraj Mirilovič, 80
Helena Sliačanová, 75
Ľudmila Králiková, 75
Terézia Králiková, 75
Milan Vološín, 75
Ján Šanko, 75
Eleonóra Molčanová, 75
Mgr. Eva Františka Kúdelková, 75
Ivan Škultéty, 70
Irena Noskovičová, 70
Ivan Medveď, 70
Alžbeta Babiaková, 70
Mgr. Oxana Hýbelová, 70

NARODILI SA

„Spinká si v náručí materských rúk, sú ako kolíska a v nej krásny puk. Mamička s oteckom strážia tvoj sen, zbierajú lupienky pre tvoj krajší deň.“

24.01.2016 – Jakub Adamovič
09.02.2016 – Janka Poliaková
14.02.2016 – Adam Lupták
15.02.2016 – Hana Kovalčíková
02.03.2016 – Karolína Vajdová

POĎAKOVANIE

Bolesťou unavený tíško si zaspal, zanechal si všetkých, ktorých si mal rád.
Ďakujeme všetkým príbuzným, susedom a známym, ktorí sa dňa 09.04. 2016 prišli rozlúčiť s naším drahým manželom, otcom, starkým a prastarým otcom
Milanom Molnárom,
ktorý nás opustil vo veku 70 rokov.
Naše veľké poďakovanie patrí pohrebnej službe Milana Halušku za pomoc a peknú, dôstojnú rozlúčku. Zúčastneným ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary.
Smútiaca manželka, dcéra s rodinou, syn s rodinou a ostatná rodina

SPOMIENKY

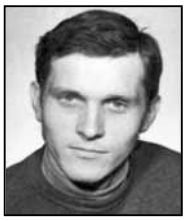

Utíchlo srdce, utíchol hlas, mal si rád život a všetkých nás. Hoci si odišiel, niet ťa medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami.
Dňa 10. júna 2016 si pripomenieme smutné 10. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný otec, starý otec a manžel
Ján Troliga.
S láskou a úctou spomínajú dcéra a synovia s rodinami, manželka, ostatná rodina a priatelia. Kto ste ho poznal, venujte mu tichú spomienku.

Dňa 11. mája 2016 si pripomenieme 1. výročie úmrtia
Jozefa Kocúra.
S láskou a úctou v srdci spomínajú manželka a dcéry s rodinami.

Ťažko je bez teba, smutno nám je všetkým, už nič nie je také, ako bolo predtým.
Už niet návratu, ani nádeje, len cesta k hrobu nás k tebe zavedie.
Bez teba už žiť musíme, no v srdciach našich ťa stále nosíme.
Dňa 5. mája uplynul rok, čo nás navždy opustil otec, starý otec, druh, brat
Peter Katreniak.
S láskou spomínajú družka Marcela, dcéra Zdenka s rodinou a bratia Jaroslav a Pavel s rodinami.

Len kytičku kvetov z lásky ti na hrob môžeme dať, pokojný spánok ti priať, modlitbu tichú odriekať a s bolesťou v srdci na teba spomínať.
Dňa 7. mája uplynie 15 rokov od vtedy, čo nás navždy opustil
Ľudovít Kmeť.
S láskou spomína manželka a dcéry s rodinami. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Tá rana v srdci stále bolí,
zabudnúť nám nedovolí.
Aj keď nie si medzi nami,
v srdciach našich si stále s nami.
Dňa 4. apríla uplynuli 4 roky, odkedy nás opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec
ELEMÍR ANTOL.
S láskou a úctou spomína manželka, dcéra s rodinou, syn a kmotra so synom.

ROZLÚČILI SME SA

Bolesť a žiaľ – veční súputníci ľudí. Kráčajú naším životom samozvaní, ako sestra s bratom – večne spolu. A my, zatvárajúc na tisíce pomyselných zámkov pred nimi svoju dušu, predsa sa neubránime. Aj v tejto chvíli cítime ich prítomnosť.

+ 23.02.2016 – Ivan Wágner (14.02.1965)
+ 24.02.2016 – Blažena Kováčiková (19.09.1925)
+ 05.03.2016 – Mária Ambrozová (26.09.1940)
+ 08.03.2016 – Silvester Šaling (20.06.1954)
+ 14.03.2016 – Ondrej Nemec (*10.10.1940)
+ 22.03.2016 – Justína Macíková (*02.06.1942)
+ 27.03.2016 – Milan Šperka (*04.11.1945)
+ 07.04.2016 – Milan Molnár (*02.01.1946)

NEKROLÓGY

Justína Macíková

Narodila sa druhého júna v roku 1942 v malej dedinke Klubiná, rodičom Žofii a Jozefovi Škorvagovcom. Vyrastala so svojimi súrodencami Magdalénou, Margitou, Antonom, Hannou a Sidóniou v láske a skromnosti v opatere svojich rodičov. Po dovŕšení osemnásteho roku odišla pracovať do textilného podniku v Čechách. V tej dobe sa zoznámila s Emilom Macíkom, ktorý sa stal jej životnou láskou. Tento krásny vzťah spečatili manželským sľubom a Justína sa stala súčasťou rodiny Macíkovej. Manželia sa usídlili vo Valaskej a postupne k nim pribúdali ich ratolesti. Narodili sa im synovia Ladislav a Milan, dcérky Evka a Adriana. Ich manželstvo bolo naplnené láskou, skromnosťou a starostlivosťou o deti. Nikto by ani na chvíľočku nepomyslel na to, že onedlho do ich spoločného života vstúpi ťažká choroba manžela a otca detí. Nastali veľmi ťažké chvíle pre celú rodinu. Ťažko je aj zabudnúť a pripomenúť si deň 23. september 1980, kedy manželka a matka detí pochovala svojho manžela vo veku 38 rokov. S touto veľkou bolesťou v srdci musela ísť ďalej životom. Ten jej priniesol ťažké, ale zároveň aj krásne chvíle. Bola slinou ženou, ktorá sa snažila naďalej svoje deti vychovávať najlepšie. Zamestnala sa v Základnej škole vo Valaskej, kde pracovala ako upratovačka. Deti pomaličky dospievali, až prišiel čas, keď oženila najstaršieho syna Ladislava s Jankou Harčárikovou. Z tohto manželstva prišli prvé dve milujúce vnúčatká Sandrika a Nikolka. Hrdá bola na to, keď mohla prvý raz držať v náručí aj svojho vnúčika Majka, ktorý sa narodil dcére Evke. Dcéra Adriana, ktorá sa vydala za Daniela Gruguša, priviedla na svet jej milované vnučky Natálku a Tanju. Syn Milan žil so svojou družkou Alenou Bučkovou. Ani v dôchodkovom veku nezaháľala a určitý čas pracovala ako pomocná kuchárka na chate v Osrblí, kde spoznala nových kolegov a priateľov. Jej milujúce srdce zasiahol veľký trň bolesti, keď umrel jej milovaný syn Milanko. Stalo sa tak 9. februára v roku 2011. Utrpenie, ktoré prežíva matka pri strate svojho dieťaťa sa nedá opísať žiadnymi slovami. Všetky úskalia a všetko trápenie, ktoré človek prežíva v živote, sa odzrkadlí na jeho zdraví. Aj pani Justína tichučko, nepovediac nikomu trpela a znášala bolesť, ktorú jej prinášala ťažká choroba. Nakoniec sa všetko jej trápenie skončilo.

Silvester Šaling

Pán Silvester Šaling sa narodil 20. júna v roku 1954 v Podbrezovej. Vyrastal v úradníckej rodine Estery a Jozefa Šalingovcov. Jeho matka pracovala na poštovom úrade v Hornej Lehote a otec pracoval vo Švermových železiarňach v Podbrezovej. Popri ich pracovných povinnostiach vychovávali okrem Silvestra aj dcéru Ivku.

Silvester prežil celé svoje detstvo v Hornej Lehote v kruhu svojich milujúcich rodičov a sestry. Základné vzdelanie nadobúdal v Hornej Lehote a ukončil ho v Podbrezovej. Ďalej vo vzdelávaní pokračoval na Gymnáziu Jána Chalupku v Brezne. Toto stredoškolské vzdelanie ukončil v roku 1972. V tom období, ako každý mladý človek, sa tešil z hudby a k tomu si ešte veľmi rád zahral na gitare.

Z jeho pracovného života môžeme spomenúť, že v rokoch 1977 až 1998 pracoval v podniku Zlievárne Hronec, a to na rôznych pracovných pozíciách: ako strojný formovač, člen strážnej služby, vedúci podnikovej ochrany a vedúci civilnej ochrany. Ďalšie štyri roky bol zamestnaný vo firme Alma, kde vykonával práce v drevovýrobe. Od roku 2002 do roku 2004 pracoval v Železiarňach v Podbrezovej ako manipulačný pracovník vo výrobe. Štyri roky bol zamestnaný na Obecnom úrade vo Valaskej ako kurič a koordinátor verejno-prospešných prác a od roku 2008 pracoval v rôznych SBS-kách ako bezpečnostných pracovník.

A čo jeho súkromie? V roku 1974 uzavrel manželstvo s Luckou, rodenou Longauerovou. Z ich láskou naplneného vzťahu sa narodil v roku 1975 syn Peter. Spoločne si nažívali v rodinnom dome vo Valaskej. Boli spokojní a šťastní. Bohužiaľ krutý osud zasiahol do ich rodinného kruhu, keď po ťažkej chorobe v roku 1998 zomrela manželka Lucka.

Po istom čase sa Silvester zoznámil s pani Vierkou Zelenčíkovou, pri ktorej opäť našiel zmysel svojho života. Spoločne tvorili pár 15 rokov. Svoje spolužitie nakoniec spečatili manželským zväzkom, no bolo to len pred pár dňami. Každý z nich dúfal, že ich manželstvo vydrží o niečo dlhšie. No nestalo sa tak. 8. marca 2016 Silvester podľahol svojim zdravotným ťažkostiam.

Ivan Wágner

Ivan sa narodil 14. februára v roku 1965 v Brezne rodičom Vlaste a Václavovi Wágnerovcom ako ich piate a zároveň najmladšie dieťa. Vyrastal tu vo Valaskej spolu so súrodencami Václavom, Alenou, Radislavom a Petrom. V roku 1980 ukončil základné vzdelanie a v učení pokračoval na Strednom odbornom učilišti pri podniku Strojárne Piesok. Potom nasledovalo obdobie, kedy mal za povinnosť odslúžiť si dvojročnú základnú vojenskú službu. Ivan bol pridelený do Tachova na Šumave. Po návrate do civilu sa zamestnal ako obrábač kovov v Strojárňach Piesok. Pracoval na NC strojoch. V ďalších rokoch chodil do práce v Železiarňach a určité obdobie bol aj živnostníkom. Krásne chvíle prežíval v čase, keď sa spoznal so Slávkou Mojžišovou. Ich vzájomné stretnutia prerástli v lásku, ktorú spečatili manželským sľubom v roku 1987. V tom istom roku k nim pribudla ich dcérka Simona a v roku 1991 syn Patrik.

Život neprináša len pekné chvíle, prídu aj rôzne problémy, ktoré treba riešiť a nachádzať nejaké kompromisy. No niekedy to nejde, a tak to bolo aj v ich manželstve, ktoré sa v roku 1996 rozpadlo. Posledných 15 rokov Ivan prežil so svojou družkou Evou Macíkovou a jej synom Marekom. Ivan miloval všetkých svojich blízkych. Bol dobrosrdečný, priateľský a pracovitý, každému sa snažil pomôcť, ako len mohol. V mladosti veľmi rád športoval. V letných mesiacoch bicykloval a v zime zase lyžoval. Rád chodil do prírody a cez hubársku sezónu chodil domov vytešený s plnými taškami húb. V poslednom zamestnaní vo firme Oceľservis, žiaľ, utrpel pracovný úraz, čiastočne mu amputovalo časť pravého chodidla. Stalo sa tak v decembri 2014 a odvtedy sa jeho zdravotný stav len zhoršoval. Družka Eva sa o neho celý čas príkladne starala, no deň pred minuloročnými Vianocami mal Ivan mozgovú príhodu. Na Štedrý deň podstúpil operáciu hlavy, ale bolo to také rozsiahle, že ostal ochrnutý a nemohol ani rozprávať. Ťažké to bolo nielen pre neho, ale aj pre jeho blízkych. Mohol komunikovať len očami a stiskom pravej ruky. Boli to týždne strávené v nemocnici v Banskej Bystrici, v Brezne a tretieho februára sa zveril do opatery zamestnancov Domova sociálnych služieb Nový domov vo Vaľkovni, kde mal veľmi príkladnú starostlivosť. Bohužiaľ, boli to jeho posledné dni života. Smrť ukončila jeho trápenie.

Milan Molnár

Sa narodil 02.01. 1946 v Budikovanoch, okres R. Sobota, v rodine obuvníka otcovi Emilovi Molnárovi a matke Márii, rodenej Benčíkovej. Jeho sestrou bola Julianna, ktorá bola o 20 rokov staršia od neho. Vyrastal spolu s ňou, kým sa nevydala ako 30 ročná do Banskej Bystrice. Po ukončení základnej školy pokračoval v učení na Odbornom učilišti v Strojárňach Piesok, kde sa vyučil v profesii frézar. Potom nastúpil na základnú vojenskú službu v Čechách na Šumave. Po návrate do civilu pracoval vo svojom odbore do roku 1970. V roku 1966 sa v práci zoznámil s Máriou Čellárovou z Mýta pod Ďumbierom a 26.10. 1967 uzavreli manželstvo. Z manželstva sa narodili dve deti - dcéra Mária v r. 1968 a syn Miloš v r. 1972. Od roku 1971 odišiel pracovať do Mostárne Brezno ako horizontkár až do dôchodku. Počas manželstva si rozšíril vzdelanie popri zamestnaní o 5-ročné štúdium na Strednej ekonomickej škole v Brezne. Vo voľnom čase robil aj kamenárske práce. Bol vášnivý poľovník a v poľovníckom združení za 9 rokov vykonával funkciu finančného hospodára. Bavilo ho chodiť do prírody, na huby aj chatárčenie v jeho rodnom dome. Pokiaľ sily stačili, pomáhal aj manželke pri práci v záhrade. Tešil sa aj zo svojich vnučiek Zdenky, Karinky, Simonky a Vandušky. V posledných rokoch života mal veľkú radosť zo svojich pravnúčikov Tobiaska a Maximka, ako ich nazýval malí chlapci.

Zákerné choroby mu nedovolili tešiť sa ďalej zo života. Po dlhom trápení a bolestiach v chorobách svoj boj o život prehral. Duch bol silný, ale telo slabé. Svoj život ukončil v breznianskej nemocnici. Zomrel 07.04. 2016.

Mária Ambrózová

A opäť jedno smútočné oznámenie za oblokom v kvetinárstve.
Kto ste ju nepoznali, ale občas vídavali,
možno ste si po prečítaní mena a prezretí fotky pomysleli:
,,Milá pani. Vychádzalo z nej príjemné ľudské teplo, láskavosť a dobrota.
Kto ste ju poznali bližšie,
isto by ste tieto slová potvrdili, rozšírili,
ba ešte mnoho dobrého na jej adresu pridali.
Dnes jej už niet medzi živými.
Nestretneme ju v obchode, na ulici, v kostole,
nestretneme sa s jej priateľským a žičlivým pohľadom.
Neprehovoríme s ňou pár úprimných slov.

Pani Mária Ambrózová sa narodila 26. septembra 1940 v Telgárte rodičom Šimonovi a Helene Černákovcom. Bola najstaršia z ôsmych súrodencov. V Telgárte vychodila aj základnú školu. Jej prvé zamestnanie bolo na Prednej Hore, kde pacovala ako kuchárka. V roku 1959 sa vydala za Štefana Ambróza. V manželstve sa narodili dve deti, starší Štefan a mladšia Ľubica. V roku 1961 sa presťahovali do Valaskej. V roku 1970 sa zamestnala ako robotníčka v Železiarňach Podbrezová. Popri zamestnaní získala výučný list obrábača kovov. V roku 1985 odchádza do invalidného dôchodku. V roku 1991 ovdovela.

K jej záľubám patrili ručné práce a pečenie. Tešila sa zo svojich vnúčat, ktoré milovala ako len dobrá stará mama môže milovať.

Bola to žena s veľkým otvoreným srdcom pre všetkých, hlboko veriaca. Milovala ľudí a ľudia milovali ju. Mala veľa priateľov. V roku 2014 sa jej zdravotný stav zhoršil. So zákernou chorobou statočne bojovala až do konca.

Okienko
OFK SLOVAN VALASKÁ

Komisia mládeže ObFZ Banská Bystrica usporiadala tri futbalové turnaje žiakov.

1. turnaj

Sa konal v telocvični Strednej odbornej školy Pod Bánošom v Sásovej. Na turnaj sa prihlásilo celkom osem družstiev, keďže pre časovú náročnosť turnaja nebolo možné odohrať stretnutia každého s každým, boli prihlásení účastníci rozdelení do dvoch skupín po štyroch, v ktorých odohrali stretnutia s ostatnými účastníkmi a podľa umiestnenia v skupine odohrali záverečné stretnutie o celkové umiestnenie.

Rozdelenie skupín :

A - skupina: ŠK Šalková, ŠKM Savon B. Bystrica, FŠMH Jupie Badín, Baník Ľubietová.

B - skupina: CVČ Brusno, OFK Slovan Valaská, ŠK Hrochoť, FK 1928 Jasenie.

Výsledky: OFK Slovan Valaská: Jasenie - Valaská 1:2, Valaská - Brusno 0:4, Valaská - Hrochoť 1:0.

Stretnutie o 3. miesto: OFK Slovan Valaská - Baník Ľubietová 6:1.

Vyhodnotenie turnaja

V prvom zápase s Jasením sme podali slušný výkon, v ktorom sme vyhrali dvoma gólmi Janíka, v ďalšom zápase s Brusnom prišla studená sprcha v podobe prehry 0:4. Do ďalšieho zápasu som sa rozhodol zmeniť brankára, a to sa nám oplatilo, keď dovtedy chytajúci M. Švantner išiel do poľa ako hráč a miesto neho do brány išiel T. Kožiak. V zápase s Hrochoťou sme podali bojovný výkon, zápas rozhodol v poslednej sekunde zápasu gól, ktorý strelil M. Švantner.

V zápase o 3. miesto sa rozstrieľal náš najlepší hráč M. Švantner a po kvalitnom výkone sme vyhrali 6:1 a skončili sme na peknom treťom mieste. Celkovým víťazom turnaja sa stalo CVČ Brusno. Náš M. Švantner sa stal najlepším hráčom turnaja. OFK Slovan Valaská reprezentovali - Švantner M., Janík M., Kamenský Š., Kožiak L., Tekelová V., Patúš T./jun./, Kramla S., Turoň D. Vedúci družstva Patúš T./sen./.

Góly za Valaskú dali - Švantner M. – 6, Janík – 2, Kožiak L.- 1.

Turnaj vyhodnotil tréner Ľubo Danko

2. turnaj

Komisia mládeže zorganizovala v nedeľu 13. marca 2016 XXIII. ročník futbalového turnaja mladších žiakov o pohár Jána Šutku, ktorý sa odohral v telocvični Stredne odbornej školy Pod Bánošom - Sásovej. Na turnaj sa prihlásilo osem družstiev, ktoré boli rozdelené do dvoch skupín, kde odohrali stretnutia každého s každým a podľa umiestnenia v skupine odohrali záverečné stretnutie o celkové umiestnenie.

Rozdelenie družstiev:

A - skupina: FK Baník Ľubietová, ŠK OPL Poniky, ŠK Selce, FŠMH Jupie B. Bystrica.

B - skupina: CVČ Brusno, FK 1928 Jasenie, OFK Slovan Valaská, FK Slovan Beňuš - dievčatá.

Výsledky OFK Slovan Valaská: Jasenie - Valaská 0:2, Valaská - Brusno 0:3, Valaská - Beňuš/dievčatá/ 0:1.

Zápas o umiestnenie: Poniky - Valaská 2:1. Víťazom turnaja sa stalo družstvo FŠMH Jupie B. Bystrica. Naše mužstvo OFK Slovan Valaská skončilo na 6. mieste. **Vyhodnotenie turnaja, ktoré vypracoval tréner Michal Tomka. Naši chlapci si zaslúžia pochvalu a uznanie za predvedenú hru a obetavý prístup, aj keď nešlo všetko podľa našich predstáv. V našej skupine sme sa stretli s družstvami Jasenia, Beňuša a Brusna, kde sme jeden zápas vyhrali a dva prehrali, so skóre 3:5 sme obsadili v skupine tretie miesto. O konečné umiestnenie sme sa stretli s družstvom Poník. Tento zápas sme nezvládli a prehrali sme tesne 2:1, a tak sme na turnaji obsadili konečné 6. miesto. Z individuálnych ocenení sme si odniesli cenu najlepšieho brankára, ktorým sa stal náš Maťo Spišiak. Turnaj mal kvalitné obsadenie a vysokú úroveň, kde aj naši hráči ukázali, ako napredujú a zvyšujú svoje výkony. Chcem poďakovať rodičom, ktorí sa boli pozrieť na výkony svojich malých futbalistov a boli zároveň aj našou „dopravou" na turnaj. A ďakujem hlavne trénerovi Ľ. Dankovi za skvelé vedenie družstva a taktiku, pripravenosť chlapcov. Tiež ďakujem p. Patúšovi T. ako vedúcemu družstva, ktorý sa staral o celkovú pohodu v tíme.**

Tréner mladších žiakov a brankárov Tomka Michal

3. turnaj

Ďalší halový futbalový turnaj sa konal 20. marca 2016 v telocvični na Závadke nad Hronom. Na turnaj sa prihlásilo deväť družstiev.

Rozdelenie družstiev:

A - skupina: FK 1928 Jasenie, CVČ Brusno, OFK Slovenská Ľupča, FŠMH Jupie B. Bystrica

B - skupina: Sokol Braväcovo, ŠK Selce, TJ Tatran Polomka, ŠK Partizán Čierny Balog, OFK Slovan Valaská.

Výsledky B - skupiny: Polomka - Braväcovo 1:2, Part. Č. Balog - **Valaská 0:2,** Braväcovo – Par. Č. Balog 3:1, Selce - Polomka 2:0, Par. Č. Balog - Selce 1:1,**Valaská -** Braväcovo 4:1, Polomka - Par. Č. Balog 1:2, Selce - Braväcovo 3:2, **Valaská** - Polomka 7:0.

Tabuľka B - skupiny:

1.Valaská 12 bodov 16:1, 2.Selce 7 bodov 6:6, 3. Braväcovo 6 bodov 8:9, 4. Par. Č. Balog 4 body 4:7, 5.Polomka 0 bodov 2:13.

Výsledky A - skupiny: Brusno - Jasenie 4:1, Jupie - S. Ľupča 0:2, S. Ľupča - Brusno 0:1, Jasenie - Jupie 5:1, Brusno - Jupie 5:0, S. Ľupča - Jasenie 0:2.

Tabuľka A - skupiny: 1.CVČ Brusno 9 bodov 10:1, 2.Slovenská Ľupča 6 bodov 4:1, 3.Jasenie 3 body 6:7, FŠMH Jupie 0 bodov 1:12. **Záverečné stretnutia o umiestnenie:** stretnutie o 7. miesto Jupie - P. Č. Balog 0:2, stretnutie o 5. miesto Jasenie - Braväcovo 4:1, stretnutie o 3. miesto S. Ľupča - Selce 0:2, finále Brusno - Valaská 4:0. Víťazom turnaja sa stalo Brusno. Vyhodnotený boli aj: Najlepší strelec turnaja - **Ľudovít Švantner 6 gólov /OFK Slovan Valaská/**, najlepší brankár turnaja - Viktória Králiková/Jasenie/, najlepší hráč turnaja: Tadeáš Ľupták / Braväcovo/. **OFK Slovan Valaská reprezentovali - Patúš Lukáš, Spišiak Maťo, Švantner Ľudo, Zemanovič Domino, Ondruš Peter, Balco Andrej, Tekelová Nina, Turis Michal, Ujčík Lukáš.**

Výstava História futbalu vo Valaskej

V dňoch od 15.februára do 15.marca sa konala výstava s názvom História futbalu vo Valaskej a bola sprístupnená verejnosti vo výstavnej sále Kultúrneho domu vo Valaskej /bývalá Palma/. Milovníci futbalu si mohli prísť na svoje v týchto dňoch a mohli navštíviť jedinečnú výstavu Ľubomíra Danka vo Valaskej, ktorá ponúkala viac ako 300 fotografií z histórie tohto krásneho športu od jeho prvej zmienky až po súčasnosť, a to nielen vo Valaskej, ale aj v okolitých obciach, v Brezne a na celom Horehroní. Fotografie rôznych momentov z futbalových zápasov všetkých kategórií, zoznamy výsledkov, zostáv a strelcov gólov, komentáre hráčov, trénerov a funkcionárov - to všetko sa dalo vidieť na výstave. Nechýbali však ani iné druhy športu ako box, skok do výšky, skok do diaľky. K nahliadnutiu boli aj rôzne knižné publikácie so športovou tematikou a popozerať si návštevníci mohli aj klubové vlajky. Pozrieť si mohli snímky od prvej zmienky o futbale z roku 1920 až po súčasnosť. Zverejnení boli aj hráči, tréneri, funkcionári, ale aj iní ľudia, ktorí napomáhali k rozvoju športu a hlavne futbalu v obci Valaská a v Strojárňach Piesok. Ak hrával niekto z vašich blízkych, bola šanca, že ste ho mohli na niektorej fotografii nájsť, veď na výstave bolo viac ako 300 fotiek a v priebehu výstavy tento počet narástol. Fotografie som získal zo súkromných zdrojov hráčov, funkcionárov, ako aj od ľudí, ktorí sa zaujímali o futbal. Fanúšikovia futbalu vo Valaskej a okolí, či už starí alebo mladí, mi stále ponúkajú fotografie z vlastných zbierok. Autor výstavy Ľubomír Danko má k futbalu trvalý vzťah /a ako on hovorí „bola to moja prvá láska"/, k futbalu inklinoval od svojich prvých krokov, už ako šesťročný začal navštevovať futbalový klub Spartak Piesok, kde prežil aj dorastenecké časy. Už ako 17-ročný začal hrávať za A mužstvo dospelých. V roku 1979 sa zlúčili dva kluby, a to Valaská a Strojárne Piesok do jednej telovýchovnej jednoty pod názvom ESPE Valaská, a aj tu hrá za dospelých. V roku 1983 si ho všimli futbaloví funkcionári z neďalekej Podbrezovej a prestúpil tam. Tu hrá 5 rokov a potom sa vracia do jeho Valaskej. Na konci futbalovej kariéry ešte hrá za Spartak Hronec a svoju hráčsku futbalovú kariéru končí za Partizán Osrblie. V dnešnej dobe sa venuje mládeži vo Valaskej, kde trénuje žiacky futbalový klub.

Na záver by som sa chcel poďakovať manželom Dobrotovcom a podniku Café Maestro, ktorí ma podporovali pri realizácii výstavy. Tak isto chcem poďakovať pani Danke Králikovej z obecnej knižnice, ktorá mi svojimi radami tiež pomohla k realizácii akcie. Ďakujem aj mojim kolegom Michalovi Tomkovi a Tomášovi Patúšovi. A ešte nakoniec veľké ĎAKUJEM patrí tým všetkým, ktorí sa tejto výstavy zúčastnili.

Ľubomír Danko

Valaštiansky hlásnik, Obecný úrad Valaská, Nám. 1. mája 460-8, Valaská 976 46. Redakčná rada: Mgr. Denisa Maťovčíková, Mgr. Mária Pacerová, Mária Pančíková, Silvia Vilhanová, Veronika Schallerová, Michaela Rafajová; korektúra: Mgr. Denisa Maťovčíková. Grafická úprava: Ivor Páleník - I.P.PRESS Brezno. Kontakt: e-mail: valastianskyhlasnik@gmail.com. Obecné noviny Valaštiansky hlásnik boli zaregistrované na OÚ v Brezne 5.9.2003, evidenčné číslo: EV 2832/08, ISSN 1338-9599, IČO vydavateľa: 313904. Náklad: 1350 ks. Uzávierka každého čísla je 20. v mesiaci pred vydaním.